QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

N43 (1142) 29 oktyabr - 4 noyabr 2020-ci il

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet | Qiyməti razılaşma yolu ilə | Qəzet 1999-cu ildən çıxır

"BİZ BUNDAN SONRA DA HAQQ YOLUMUZDAN DÖNMƏYƏCƏYİK!"

Bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev oktyabrın 25-də Müdafiə Nazirliyinin Mərkəzi Komanda Məntəqəsində Müdafiə Nazirliyinin rəhbər heyəti və cəbhə bölgəsində yerləşən birlik komandirlərinin iştirakı ilə keçirilən operativ müşavirədə söyləyib.

O, deyib: -Bir aya yaxındır ki, müharibə gedir. Bu müddət ərzində ölkəmiz döyüş meydanında böyük uğurlar əldə edib. Hər gün cəbhədən yaxşı xəbərlər gəlir. Gün ərzində müntəzəm olaraq mənə döyüş bölgələrində aparılan əməliyyatlar haqqında məlumat verilir və mənim tərəfimdən müvafiq göstərişlər verilir. Demək olar ki, hər saat müxtəlif bölgələrdə baş verən hadisələrlə bağlı məlumat daxil olur, həm Müdafiə Nazirliyi və digər qurumlar məni məlumatlandırırlar. Hər gün operativ müşavirələr keçirilir. Bir sözlə, vəziyyət tam nəzarət altındadır. İşğal olunmuş torpaqlarımızın bir hissəsi bu müddət ərzində işğalçılardan azad edilibdir, 100-dən çox yaşayış məntəqəsi - şəhərlər, kəndlər işğalçılardan azad edilibdir. Azad edilmiş şəhər və kəndlərimizdə artıq Azərbaycan bayrağı ucaldılıbdır. İşğal edilmiş torpaqlar və dağıntılar erməni vandalizminin canlı şahidləridir. Ermənistan dövləti bu cinayətlərə görə məsuliyyət daşıyır və cavab verəcəkdir.

Mən tapşırıq vermişəm ki, işğaldan azad edilmiş bütün bölgələrdə təftiş işləri aparılsın, bütün dağıntılar qeydə alınsın, aktlar tərtib edilsin, bizim vətəndaşlarımızın dağıdılmış əmlakı uçota alınsın və əlbəttə ki, Ermənistan dövləti bu hərbi cinayətlərə görə cavab verəcəkdir. Bir daha bütün dünya gördü ki, biz hansı vəhşilərlə üz-üzəyik. Bu gün Azərbaycan əsgəri və zabiti döyüş meydanında düşmənə dərs verir, düşməni yerinə oturdur, düşməni torpaqlarımızdan qovur. Biz qan tökürük, şəhidlər veririk, hərbçilər, eyni zamanda, mülki şəxslər şəhid olur. Ermənistan döyüş meydanında bizim qarşımızda duruş gətirə bilmir və yenə də hər zaman olduğu kimi, öz çirkin əməllərini yaşayış məntəqələrimizi, mülki əhalinin yaşadıqları yerləri atəşə tutur. Bu namərd atəş nəticəsində 60-dan çox mülki şəxs həlak olub, 300-ə yaxın mülki şəxs yaralanıb. İki gün bundan əvvəl Milli Qəhrəman Şükür Həmidov qəhrəmancasına həlak olub. Şükür Həmidov 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində qəhrəmanlıq göstərmişdir. Mənim tərəfimdən ona Milli Qəhrəman fəxri adı verilmişdir və Milli Qəhrəman ulduzunu şəxsən ona təqdim etmişdim.

Bu günlər ərzində biz bir daha gördük ki, Ermənistan bu torpaqlardan öz xoşu ilə çıxmaq fikrində deyil. Bir daha gördük ki, Ermənistan bu 30 il ərzində, sadəcə olaraq, vaxt udmaq, danışıqlarda imitasiya aparmaq və status-kvonu əbədi etmək fikrində idi. Əfsuslar olsun ki, beynəlxalq vasitəçilər işğalçı dövlətə lazımi təzyiq göstərə bilməmişlər, yaxud da ki, bunu etmək istəməmişlər. Əks təqdirdə, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi kağız üzərində qalmazdı. Onu da bildirməliyəm ki, bir neçə gün bundan əvvəl həmsədr ölkələr tərəfindən BMT Təhlükəsizlik Şurasının iclası keçirilmişdir. İclasda bizi qane etməyən və 1993-cü ildə qəbul edilmiş qətnamələr üzərindən faktiki olaraq xətt çəkmək mənası daşıyan sənəd irəli sürülmüşdür. Biz buna qəti şəkildə etiraz etdik. Bu, ədalətsizliyin növbəti təzahürüdür, ikili standartların növbəti təzahürüdür. 1993-cü ildə qəbul edilmiş qətnamələr Azərbaycanın ərazi bütövlüyü haqqında açıq-aydın mövqe bildirir. 1993-cü ildə qəbul edilmiş qətnamələr tələb edir ki, erməni silahlı qüvvələri işğal edilmiş torpaqlardan tam, dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılsın. Bu günlərdə təqdim edilən layihədə bu müddəalar yoxdur. Bir sözlə, bu addım Azərbaycana qarşı növbəti təxribat kimi qiymətləndirilir. Biz öz səsimizi ucaltmışıq və şadam ki, Təhlükəsizlik Şurasına üzv ölkələrin bir neçəsi buna etiraz etmişdir. Baxmayaraq ki, onlara böyük dövlətlər tərəfindən təzyiqlər göstərilmişdir. Ancaq bu ölkələr Azərbaycanın hazırda sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrdir. Azərbaycana onlar tərəfindən göstərilən dəstək əlbəttə ki, çox yüksək qiymətləndirilir və onu göstərir ki, Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində yüksək səviyyəli həmrəylik var. Bir sözlə, bu siyasi addım iflasa uğradı, heç bir sənəd qəbul edilmədi və hesab edirəm ki, bu, bizim növbəti siyasi qələbəmizdir. Azərbaycan tək deyil, beynəlxalq birlik tərəfindən ərazi bütövlüyümüz tanınır, biz beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində fəaliyyət göstəririk. Baxmayaraq ki, Ermənistan dəfələrlə bu müddət ərzində bizi təxribata çəkib, Ermənistan ərazisindən bizim hərbi mövqelərimizi atəşə tutub, yaşayış yerlərimizi atəşə tutub, Gəncə şəhərinə Ermənistan ərazisindən iki dəfə ballistik raketlərlə zərbə vurub, atəş açıb, bunun nəticəsində günahsız insanlar həlak olublar. Hər gün Tərtər, Ağdam və digər cəbhəboyu şəhərlərimizə və kəndlərimizə yüzlərlə, minlərlə mərmi atılır, amma beynəlxalq birlik buna səssiz qalır, vasitəçilər buna səssiz qalırlar. Bunların indi dərdi-azarı Ermənistanı bu vəziyyətdən çıxarmaqdır. **Bunun bir yolu var - Ermənistan öz xoşu ilə bizim torpaqlarımızdan çıxmalıdır, rədd olmalıdır. Bunu beynəlxalq hüquq tələb edir. Ancaq onlara təsir göstərilmir, təzyiq göstərilmir, əksinə, bizə təsir və təzyiq cəhdləri müşahidə olunur. Əlbəttə ki, heç kim bizə təsir edə bilməz, bizim iradəmizə heç kim təsir edə bilməz. Sadəcə olaraq, bizim hərbçilərimiz və vətəndaşlarımız bilsinlər ki, həm cəbhədə, həm siyasi arenada çox ciddi mübarizə gedir, çox ciddi mübarizə gedir.** İki dəfə Ermənistanın xahişi ilə, böyük dövlətlərin təklifi ilə atəşkəs elan olunmuşdur. İki dəfə də Ermənistan bu atəşkəsi pozub.

Bizim bir şərtimiz var, əgər Ermənistanın təəssübkeşliyini çəkən, onlara havadarlıq edən və faktiki olaraq 30 ilə yaxın bizim torpaqlarımızın işğal altında qalması üçün ermənilərə, Ermənistana şərait yaradan ölkələr atəşkəs istəyirlərsə Ermənistana təzyiq göstərilməlidir. Ermənistanın baş naziri bəyanat verməlidir ki, Ermənistan işğal edilmiş torpaqlardan çıxacaq. Belə bir bəyanatı biz eşitməmişik. Əksinə, xalqların öz müqəddəratı haqqında danışır və faktiki olaraq danışıqlar prosesini məhv edibdir. Atəşkəs qeyd-şərtsiz ola bilməz. Yenə 27 il, yenə 30 il bizim başımızı aldadacaqlar, yenə 30 il buraya nümayəndə heyətləri gələcək, danışıqlar aparılacaq. Biz boğaza yığılmışıq, Azərbaycan xalqının səbri tükənib. İyirmi səkkiz il bundan əvvəl Minsk qrupu yaradılıb. İyirmi səkkiz il bizi aldadırlar. İyirmi səkkiz il bizə söz veriblər, vəd veriblər ki, gözləyin, dayanın, Ermənistana təzyiq edəcəyik, belə edəcəyik, elə edəcəyik. Hamısı yalan idi. Hər kəs də bunu görür. Mən də xalqıma hər zaman həqiqətləri demişəm. Nə var onu da demişəm. Bu gün də nə var onu deyirəm. Bildirməliyəm ki, bu gün Ermənistan silahlanır. Hər gün Ermənistana ən müasir silahlar göndərilir. Bu silahların siyahısı bizdə var. Reyslərin bütün məlumatları bizdədir, nə vaxt, haradan, hansı şəhərdən uçub və Yerevana nə vaxt gəlib və içində nə var. İndiki döyüşlər zamanı 300-ə yaxın Ermənistan tankı ya məhv edilib, ya da hərbi qənimət kimi götürülüb. Haradandır bunlarda bu qədər pul? Kasıb bir ölkədir, nə pulu, nə imkanı var. Müftə alıbdır. Altı S-300 hava hücumuna qarşı zenit-raket kompleksi məhv edilibdir. Onların qiyməti bəllidir. Haradandır bu? "Tor", "OSA" zenit-raket kompleksləri, pilotsuz uçuş aparatları, təyyarələr, hansılar ki, artıq Azərbaycan tərəfindən məhv edilib. "Toçka-U", "SCUD", haradandır? Pulsuz verilib və verilir. Biz də buna səssiz qala bilmərik. Hər kəs bunu bilsin. Biz təkbaşına vuruşuruq, təkbaşına!

Biz döyüş meydanında uğurlar qazanmışıq. Ancaq, eyni zamanda, bu döyüşlər onu göstərdi ki, hələ qüsurlar da var, çatışmazlıqlar da var və biz onları operativ qaydada aradan qaldırırıq. Eyni zamanda, bu döyüşlərdən sonra, ikinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan sonra döyüş zamanı əldə edilmiş bütün uğurlar və çatışmazlıqlar ciddi təhlil edilməlidir. Baxmayaraq ki, bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır, biz bundan sonra ordu quruculuğu işində daha müasir metodlardan istifadə etməliyik.

Bu döyüşlər bizim üçün böyük təcrübədir. Biz gördük ki, hərbi arsenalımızda olan bəzi silahlar bəzi hallarda müasir döyüşlərdə o qədər də lazım olmur. Əksinə, biz bu gün yüksək texnoloji mərhələyə qədəm qoymuşuq və əlbəttə ki, texnologiyalar, peşəkarlıq böyük dərəcədə hər bir ordunun uğurunu təmin edir. Ancaq mən bunu demişəm və bir daha demək istəyirəm ki, torpaqları işğalçılardan azad edən əsgərlər və zabitlərdir. Bayrağı da onlar qaldırırlar, torpağı da onlar işğalçılardan təmizləyirlər. **Ona görə növbəti günlərdə, - bu gün biz bu barədə danışacağıq, - bizim hərbi əməliyyatlarımız elə aparılmalıdır ki, onların səmərəsi daha da təsirli olsun, vaxt itirməyək. Bu gün hələ bir ay keçməyib artıq Füzuli, Hadrut, Cəbrayıl, Zəngilan, Kəlbəcər, Qubadlı rayonlarının bir hissəsi işğalçılardan azad edilib. Yenə də deyirəm, hər gün cəbhədən yaxşı xəbərlər gəlir.**

Mən əminəm ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək. Mən bu günlər ərzində müntəzəm olaraq Azərbaycan xalqına müraciət edirəm, öz fikirlərimi bildirirəm, uğurlar haqqında məlumat verirəm. Bu gün də Azərbaycan xalqını əmin etmək istəyirəm ki, bundan sonra da biz haqq yolumuzdan dönməyəcəyik! Heç bir qüvvə bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Düşməni sona qədər qovacağıq, ərazi bütövlüyümüzü bərpa edəcəyik!

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN MÜRACİƏTİ

- Əziz həmvətənlər!

Bir aya yaxındır ki, ikinci Qarabağ müharibəsi davam edir. Bu müharibə xalqımız üçün Vətən müharibəsidir. Biz Vətən torpaqlarını işğalçılardan azad edirik. Bu müddət ərzində Şanlı Azərbaycan Ordusu bir çox yaşayış məntəqələrini düşməndən azad edibdir. Biz döyüş meydanında tarixi ədaləti bərpa edirik. Çünki Dağlıq Qarabağ əzəli, tarixi Azərbaycan torpağıdır. Əsrlərboyu Azərbaycan xalqı bu torpaqlarda yaşayıb, yaradıb, qurub. Biz Qarabağ tarixini yaxşı bilirik və bu tarixi dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün son illər ərzində böyük işlər görülübdür. Çünki 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycan haqqında, ümumiyyətlə, dünyada o qədər də böyük təsəvvür yox idi. Ancaq bir çox ölkələrdə fəaliyyət göstərən erməni lobbi təşkilatları həm bölgənin tarixi ilə bağlı, həm münaqişənin tarixi ilə bağlı yanlış məlumat ötürərək dünyada, dünyanın ictimai fikrində təhrif edilmiş təsəvvür yarada bilmişlər. Məhz buna görə, torpaqlarımız işğal altına düşə-düşə bizə qarşı sanksiyalar tətbiq edilmişdir və bu sanksiyalar bu günə qədər qüvvədədir. Müstəqilliyimizin ilk mərhələsində Amerika Konqresi Azərbaycana qarşı sanksiya tətbiq edib ki, guya Azərbaycan Ermənistana qarşı təcavüz edir və bu sanksiyalar bu günə qədər qüvvədədir, təsəvvür edin. O vaxt Azərbaycan diplomatiyası erməni yalanının qarşısına heç bir arqument gətirə bilməmişdir. Son illər ərzində ardıcıl fəaliyyət nəticəsində biz dünya ictimaiyyətini Qarabağın tarixi ilə bağlı, münaqişənin tarixi ilə bağlı kifayət qədər məlumatlandırmışıq. Görülən bütün bu işlər, bax, bu gün bizə kömək göstərir, çünki artıq dünyada bu məsələ ilə bağlı daha obyektiv fikir var, daha obyektiv təsəvvür var. Məhz bizim yorulmaz səylərimiz nəticəsində buna nail ola bilmişik. **Mən deyəndə ki, biz tarixi ədaləti bərpa edirik, tam haqlıyam. Mən Münhen təhlükəsizlik konfransında bütün dünyaya və bu, canlı formatda aparılmış diskussiya əsnasında sübut edə bilmişəm ki, bu, bizim tarixi torpağımızdır.** XIX əsrin əvvəllərində Kürəkçay sülh anlaşması haqqında məlumat vermişdim. Dünyada bu anlaşma haqqında, ümumiyyətlə, geniş ictimai fikirdə heç bir məlumat yox idi. Əfsuslar olsun ki, hətta Azərbaycanda bu müqavilə haqqında geniş məlumat yox idi. Kürəkçay sülh müqaviləsini Qarabağ və Şuşa xanı İbrahimxəlil xan imzalamışdır, digər tərəfdən Çar Rusiyasının generalı imzalamışdır. O müqavilə internetdə var, hər kəs baxa bilər. Əminəm ki, mənim bu sözlərimdən sonra indiki döyüş meydanında vəziyyəti maraqla izləyən geniş beynəlxalq auditoriya gedib bu saytlara girəcək, baxacaq görəcək ki, o müqavilədə erməni xalqı haqqında bir kəlmə də yoxdur. Çünki erməni xalqı o vaxt orada yox idi. Erməni xalqı Kürəkçay, Gülüstan, Türkmənçay sülh müqavilələrindən sonra bizim dədə-baba torpaqlarımıza gətirildi. Məqsədyönlü şəkildə gətirildi və ölkəmizin ən dilbər guşələrindən biri olan Qarabağda yerləşdirildi, onlara şərait yaradıldı. Məqsəd aydın idi - imperiyanın yeni torpaqlarında dini tərkibi dəyişdirmək, müsəlmanları öz dədə-baba torpaqlarından qovmaq, didərgin salmaq və yeni reallıq yaratmaq idi. Bu idi məqsəd və əfsuslar olsun ki, bu məqsədə çatdılar. Ondan sonra erməni əhalisi qonşu ölkələrdən kütləvi qaydada gətirildi, Dağlıq Qarabağ bölgəsində, azərbaycanlıların dədə-baba torpaqlarına yerləşdirildi və ermənilər onlara xas olan xasiyyəti nümayiş etdirərək yavaş-yavaş bizim bütün torpaqlarımıza sahib çıxmağa başladılar. XX əsrin əvvəllərində bolşevik inqilabından sonra böyük təhlükə var idi ki, bolşevik hakimiyyəti Dağlıq Qarabağı Ermənistana verəcək. Qafqaz bürosunun protokolları var, 1921-ci ilin iyul ayında. Qafqaz bürosunun protokollarına baxmaq kifayətdir və belə təhlükə var idi. Ancaq hesab edirəm ki, Nəriman Nərimanovun və reallığı düzgün qiymətləndirən digər şəxslərin səyləri nəticəsində buna nail ola bilmədilər. Qafqaz bürosunun protokollarında göstərilir ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində saxlanılsın. Bütün bu illər ərzində saxta erməni alimləri, ermənilərə havadarlıq edən dairələr sübut etməyə çalışırdılar ki, Stalin Dağlıq Qarabağı Ermənistandan ayırıb Azərbaycana veribdir. **Yalandır! Açın, baxın Qafqaz bürosunun protokoluna, orada deyilir ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tərkibində saxlanılsın! Bu, bir daha onu təsdiqləyir ki, bu, bizim torpağımızdır. Əfsuslar olsun ki, ondan sonra Dağlıq Qarabağ muxtar vilayəti yaradıldı, o bölgəyə xüsusi status verildi. Amma onu da bildirməliyəm ki, bu, respublika deyildi, vilayət idi. Yəni, orada daha aşağı səviyyəli bir özünüidarəetmə mexanizmi mövcud idi. İndi tarixə baxmaq kifayətdir, hər kəs görsün ki, orada yaşayan ermənilər böyük hüquqlara, imkanlara malik idi.** Sovet vaxtında, münaqişəyə bir neçə il qalmış separatizm meylləri geniş vüsət almışdı. Halbuki bunun üçün heç bir əsas yox idi. Dağlıq Qarabağ muxtar vilayətinin rəhbər orqanı olan büroda 9 üzv var idi. Onlardan 8-i erməni idi, 1-i azərbaycanlı, o da Şuşa

rayon Kommunist Partiyasının birinci katibi. Dağlıq Qarabağın 1-ci katibi, hökumət başçısı, parlament başçısı ermənilər idi. Nə istəyirdilər? Nə qədər Azərbaycan investisiya qoyub o bölgəyə, dəmir yolu çəkilib 1970-ci illərdə, Sərsəng su anbarı tikilib 1970-ci illərdə, Madagiz, – indi adını mən bərpa etmişəm, - Suqovuşan su anbarı tikilib. Bütün bunlar Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi hesabına edilən investisiyalardır. Amma onlar nankorluq göstərdilər, vəziyyətdən istifadə etdilər, Moskvada anti-Azərbaycan rəhbərliyinin mövcudluğundan istifadə etdilər və separatizm meyilləri baş qaldırdı. Ondan əvvəl nə etdilər? Onlar ondan əvvəl hazırlıq işləri görürdü və əsas hazırlıq işlərinin hədəfində Heydər Əliyev dayanmışdı. Çünki yaxşı başa düşürdülər ki, Heydər Əliyevin varlığı, sovet rəhbərliyində onun böyük nüfuza malik olması onların planlarını alt-üst edirdi. Ona görə Ermənistandan, digər yerlərdən, əfsuslar olsun ki, milli satqınlar Azərbaycandan Moskvaya kütləvi surətdə anonim məktublar göndərirdilər. Qəsdən şər-böhtan kampaniyası aparılırdı ki, Heydər Əliyev amili aradan qaldırılsın. Heydər Əliyev bütün vəzifələrdən gedəndən sonra 2 həftə keçməmiş baş qaldıran erməni separatçılar məsələ qaldırmışdılar ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycandan ayrılsın, Ermənistana verilsin və bizim xalqımızın bəlaları o gündən başladı. Ondan sonra Dağlıq Qarabağda qanunsuz xüsusi idarəetmə komitəsi yaradıldı, qatı ermənipərəst bir insan ora rəhbər təyin edildi və faktiki olaraq Dağlıq Qarabağın Azərbaycandan qoparılması üçün zəmin yaradıldı. O vaxtkı Azərbaycan rəhbərliyi əfsuslar ki, sadəcə olaraq, bütün bu təhlükəli hadisələrə tamaşa edirdi. Səs qaldıra bilmədi, cəsarət göstərmədi, sadəcə olaraq, başını salıb aşağı Moskvadan nə deyirdilər onu da edirdi. Çünki o vaxt Azərbaycana rəhbərlik edən adamlarda bir qram Azərbaycan qanı yox idi. Azərbaycanlı sayılsalar da, bir qram milli ruh yox idi, kosmopolit insanlar idi, heç Azərbaycan dilində düz-əməlli danışa bilmirdilər. Dağlıq Qarabağın tarixi budur və ondan sonra Azərbaycana qarşı genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar başlamışdır, torpaqlarımız işğal altına düşmüşdür. 1992-ci ilin may ayında Şuşa və Laçının itirilməsi, 1993-cü ilin aprelində Kəlbəcərin işğal altına düşməsi Dağlıq Qarabağla Ermənistan arasında coğrafi bağlantı yaratdı. Halbuki bu bağlantı yox idi. Dağlıq Qarabağ muxtar vilayətinin Ermənistan Respublikası ilə sərhədi yox idi.

Bax, bu faciəvi hadisələr sanki yeni reallıq yaradırdı. Ondan sonra bu məsələni beynəlxalq vasitəçilər öz üzərilərinə götürdülər, 1992-ci ildə Minsk qrupu yaradıldı. Minsk qrupunun fəaliyyəti göz qabağındadır. Minsk qrupuna həmsədrlik edən ölkələr müəyyən müddətdən sonra faktiki olaraq bütün səlahiyyətləri öz əllərində cəmləşdirdilər, faktiki olaraq bu məsələni inhisara götürdülər, faktiki olaraq Minsk qrupu bir qrup kimi iflic vəziyyətə düşdü və üç ölkə bu məsələ ilə məşğul olmağa başlamışdır. Amma bunun nəticəsi oldumu? Olmadı. Bizim üçün olmadı, Ermənistan üçün oldu. Ermənistan elə bu nəticəni istəyirdi ki, daim danışıqlar getsin, daim bizim başımızı aldatsınlar, dondurulsun bu məsələ, əbədi qalsın əsarət altında bizim torpağımız, əbədi qalsın işğal altında bizim torpağımız. **Bəs, nədir Minsk qrupunun fəaliyyəti? İşğalçıya təzyiq edə bilibmi? Yox! Təzyiq etmək istəyibmi? Yox! Dəfələrlə mən onların qarşısında məsələ qaldırmışdım: əgər məsələnin həllini görmək istəyirsinizsə, sanksiyalar tətbiq edin Ermənistana. Sizin əlinizdədir. Siz BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvlərisiniz, istənilən məsələni həll edə bilərsiniz. Xüsusilə bu ölkələrin rəsmi nümayəndələri deyirlər ki, bu məsələdə onların fikri üst-üstə düşür. O da maraqlı bir məsələdir. Necə olur, bütün başqa məsələlərdə - nüvə silahları ilə bağlı, Yaxın Şərqdə olan vəziyyətlə bağlı, Asiyada olan vəziyyətlə bağlı, Avropada olan vəziyyətlə bağlı bunların maraqları daban-dabana ziddir. Hansı başqa məsələdə bunların maraqları üst-üstə düşür? Heç bir məsələdə. Ancaq Dağlıq Qarabağ məsələsində. Nə üçün? Hər kəs başa düşür. Çünki bu dondurulmuş vəziyyət təbii ki, bu ölkələr arasında bizdən başqa hər kəsi qane edirdi, ilk növbədə, Ermənistanı qane edirdi.**

Ermənistan bu torpaqlarda qanunsuz məskunlaşma aparır. Bir söz deyən var? Yoxdur! Bu, cinayətdir, beynəlxalq cinayətdir, Cenevrə konvensiyalarına ziddir. Bir söz deyən var onlara ki, sən niyə qanunsuz məskunlaşma aparırsan? Özü də bunu nümayiş etdirirsən. Ərəb ölkələrindən erməniləri gətirirsən, yerləşdirirsən, o cümlədən Şuşada. Bir söz deyən yoxdur. Bu, nə deməkdir? O deməkdir ki, davam elə, gətir, nə qədər istəyirsən gətir, bu torpaqları erməniləşdir, Azərbaycan mədəni irsini sil. Bu idi mesaj. Yoxsa, bu üç ölkə məgər imkanlara sahib deyil ki, təcavüzkara öz yerini göstərsin? İstəmirdilər. Bu reallıq onları qane edirdi.

Ona görə, Minsk qrupunun fəaliyyətinə başqa qiymət vermək olmaz. Elə bil, bizi bu vəziyyətlə barışmağa sürükləyirdilər ki, yeni reallıqlar yaranıbdır, siz də reallıqlarla hesablaşmalısınız. Biz yeni bir reallıq yaratmışıq. İndi hər kəs yeni reallıqla hesablaşmalıdır. Amma biz nəyi görürük? Biz öz torpaqlarımızı işğalçılardan azad etməyə başlayanda, görün, nələr baş verir. Nə qədər böyük təzyiq göstərirlər Azərbaycana, hər tərəfdən. Əl-ayağa düşdülər. Bəs, nə oldu? İyirmi səkkiz il bu məsələni belə süründürə-süründürə elə bil ki, həll edirdiniz. Gəlib-getmək, orada görüş, burada danışıqlar. Biz bu danışıqlardan boğaza yığılmışıq. Bu düşmənlə nə qədər danışıqlar aparmaq olar? Özü də düşmən harınlaşır, azğınlaşır, qudurur və bizə deyirlər ki, yox, ancaq sülh yolu ilə, bunun hərbi variantı yoxdur. Kim deyir ki, yoxdur? Bəs, indi məsələnin hərbi variantı deyilmi? Biz nə edirik? Biz BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini təkbaşına yerinə yetiririk. Halbuki bu, BMT Təhlükəsizlik Şurasının vəzifəsidir. Biz təkbaşına icra edirik. Biz yeni reallıq yaratmışıq. Hesablaşın! Ancaq nə görürük? Orada görüş, burada görüş, atəşkəs belə oldu, atəşkəsi kim pozdu. Deməli, bunların bütün fəaliyyəti indi Ermənistanı xilas etməkdir. Təcavüzkarı, Xocalı soyqırımını törədəni, Gəncəni Ermənistan ərazisindən ballistik raketlərlə bombalayanı. Budur, bu fəaliyyət.

Mən bir məsələni də bildirmək istəyirəm. Münaqişənin həlli üçün hüquqi baza kifayət qədər genişdir. Biz bu bazanı genişləndirmişdik. Bu gün təkcə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri yox, digər sənədlər mövcuddur. BMT Baş Assambleyası qətnamə qəbul edib, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Parlamenti, digər təşkilatlar. Avropa İttifaqı ilə paraflanmış sənəddə ölkəmizin suverenliyi, sərhədlərimizin toxunulmazlığı və ərazi bütövlüyü haqqında xüsusi müddəa var. Yəni, bu, hüquqi bazadır və bu baza imkan verir ki, bu gün biz döyüş meydanında düşmənə dərs verək, qovaq onları, rədd edək bizim torpaqlarımızdan. Amma baxın, bu yaxınlarda nələr baş verir? Minsk qrupunun həmsədr ölkələri BMT Təhlükəsizlik Şurasının iclasını çağırırlar. Bir dəfə artıq bunu etmişdilər. Orada qəbul edilmiş sənəd görünür ki, onları qane etmədi. Bu dəfə də bir neçə gün bundan əvvəl biz yeni sənədin ortaya çıxmasını gördük, xəbər tutduq. Dərhal biz hərəkətə keçdik və bu sənədin qəbul edilməsinə imkan vermədik. Baxmayaraq ki, üç həmsədr ölkə BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv olan digər ölkələrə böyük təzyiqlər edirdi.

Nə idi bunun məqsədi? Məqsədi çox aydındır, 1993-cü ildə erməni silahlı qüvvələrinin torpaqlarımızdan çıxarılması barədə qəbul edilmiş qətnamələr kölgədə qalsın, onlar arxada qalsın, onlar ya qüvvədən düşsün, ya da ki, öz əhəmiyyətini itirsin. Bu idi məqsəd. Bu, nə dərəcədə ədalətlidir? Biz yenə də işğalçıya dəstək göstərilməsi cəhdini gördük. Amma nə oldu nəticədə? Keçmədi. Necə keçmədi? Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələr kişi kimi buna imkan vermədilər, bizə dəstək göstərdilər, sağ olsunlar. Baxmayaraq ki, onlara təzyiq göstərildi, bəlkə də hədələr oldu. Amma durdular kişi kimi bizim arxamızda, necə ki, biz onların arxasında dururuq. Bu, onu göstərir ki, keçməyəcək. Mənim əziz qardaşım, Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti dəfələrlə deyib ki, dünya 5-dən böyükdür. Tam haqlıdır. Bax, bu səsvermə onu göstərdi. Birləşdilər, yenə də Ermənistanın maraqlarına cavab verən sənədi ortalığa atdılar, amma keçmədi. Çünki ədalət var. Nə qədər bu ədaləti pozsalar da, nə qədər bu haqqı yerə vursalar da, yenə də ədalət var. Ədalət və beynəlxalq hüquq bizim tərəfimizdədir. Ona görə biz yolumuzu davam edəcəyik. Atəşkəs istəyirlərsə, işğalçı dövlətə desinlər rədd olsun, çıxsın torpaqlarımızdan. Yoxsa axıra qədər gedəcəyik, axıra qədər, sona qədər gedəcəyik. Düşməni bundan sonra da qovacağıq, necə ki, qovuruq, necə ki, qaçır bizim qabağımızdan və qaçacaq. Çünki biz haqlıyıq və biz güclüyük.

Mən son bir neçə il ərzində demişdim ki, dünya artıq əvvəlki dünya deyil. Güc amili ön plana çıxır və bunu biz etməmişik. Baxın, görün indi böyük dövlətlər beynəlxalq hüquqa məhəl qoyurlarmı? Xeyr. BMT Təhlükəsizlik Şurasına məhəl qoyurlarmı? Xeyr. İstədiklərini edirlər, hərə öz yerində, öz tərəfində, biri ora girib, biri bura girib, biri hansısa ərazini bölür. Beynəlxalq hüquqdan əsər-əlamət yoxdur. Biz onda bunu niyə müdafiə etməliyik? Halbuki biz müdafiə edirik, beynəlxalq hüququn kənarında heç bir addım atmırıq. Ermənistan torpağına girmirik, beynəlxalq birlik tərəfindən tanınmış torpaqlarımızı bərpa edirik. Əgər BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvləri, Minsk qrupunun həmsədrləri bunu edə bilməyiblərsə, çəkilsinlər kənara, mane olmasınlar. Ermənistandan fərqli olaraq biz heç kimdən kömək istəmirik. Mane olmasınlar və Azərbaycan xalqının səbri ilə oynamasınlar. Sabah bu müharibə qurtaracaq, biz istədiyimizə nail olacağıq. Bəs, necə olacaq bizim münasibətlərimiz? Azərbaycan xalqı bu haqsızlığı unudacaqmı? Unutmayacaq. Bunu bir fikirləşsinlər. Azərbaycan indi o dövlət deyil ki, onun maraqlarını kimsə kənara qoya bilər. Xeyr. Gün gələcək, gələcəklər xahişlərlə, təkliflərlə, əməkdaşlıq təklifləri ilə. Bəs, hansı üzlə bizə baxacaqlar? Bu gün bütün imkanları səfərbər ediblər bizə qarşı. Mən bir ay buna dözürdüm, bir ay. Demirdim bunları, yığılmışıq boğaza. Bu, birincisi.

İkincisi, vasitəçi neytral olmalıdır. Neytral deyilsə, getsin öz namizədliyini geri götürsün. Vasitəçi neytral deyilsə, o, vasitəçi ola bilməz. İndi vasitəçi ölkələr gərək yeni bir funksiya fikirləşsinlər, nə ilə məşğul olacaqlar? İndi artıq beş rayonun azad edilməsindən danışa bilməzlər, hanı 5 rayon, bizdədir onların artıq 4-ü. O məsələ artıq getdi, qurtardı getdi. Özümüz götürmüşük - Füzuli, Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı. Bu rayonların böyük hissəsi bizdədir. Keçmiş Hadrut - indiki Xocavənd rayonunun bir hissəsi bizdədir. Ona görə fikirləşsinlər.

Biz danışıqların əleyhinə deyilik. Dünən Amerikada baş verən danışıqlar nəticəsində qərara gəlindi ki, bir neçə gündən sonra Azərbaycan və Ermənistan Xarici İşlər nazirləri Cenevrədə görüşəcəklər. Mən etiraz etmirəm, görüşsünlər. Bu, 28 il ərzində o qədər mənasız görüş olub ki, biri artıq, biri əskik fərq etməz. Mən demək istəmirəm ki, bu görüşə mənasız görüş kimi baxıram. Yox. Biz istəyirik ki, bunun mənası olsun. Amma bu mənə gərək münaqişənin həllini tezləşdirsin. Ermənistanın havadarları, sizə deyirəm: bu saxta dövləti xilas etmək istəyirsinizsə, deyin ki, çıxsın. Bir sözünüzlə çıxa bilər, bir sözünüzlə. Əgər Ermənistana maliyyə, iqtisadi, hərbi, siyasi dəstək verilməsə, onlar ayaq üstə dura bilərmi? Yox. Mən indi Azərbaycan xalqına bəzi məlumatları verəcəyəm, biz onların nə qədər texnikasını məhv etmişik. Hər kəs hesablaya bilər, internetə girə bilər, baxsın o texnikanın qiymətinə və sual versin. Haradandır bu pul kasıb, yoxsul ölkədə? Problemlər içərisində çabalayan bir ölkədə haradandır bu pul? Nə qədər məhv etmişik, yenə də gətirirlər. Eybi yoxdur, gətirsinlər, özləri bilər.

İndiki mərhələdə bizim mövqeyimiz bundan ibarətdir və biz hazırıq ki, bu məsələ hərbi-siyasi yollarla həll olunsun. Amma həll olunsun. Atəşkəs deyiblər, eybi yoxdur, qoy olsun. Ermənistan bunu pozub, hər bir pozuntunu biz qeydə alırıq, hər bir. Tapşırıq vermişəm, qeydə alınır, dərhal ATƏT-in nümayəndəsinə və atəşkəsdə maraqlı olan digər ölkələrə göndəririk ki, baxsınlar, ermənilər atəşkəsi nə qədər pozublar. Bizdə bütün məlumatlar var. Hərbi-siyasi həll yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası məsələsini reallaşdırmalıdır.

O ki qaldı, bizim dədə-baba torpaqlarımıza 200 il bundan əvvəl köçürülmüş ermənilərin gələcəyinə, mən demişəm ki, onlar da bizim vətəndaşlarımızdır. Onların da canı bu xuntadan qurtarılmalıdır. Əgər özləri canlarını qurtara bilmirlərsə, biz onlara kömək göstərəcəyik. İndi Ermənistanın yeni hökuməti Paşinyanın simasında demirdi ki, Ermənistanı idarə edən adamlar cinayətkardır? Mən də onu deyirdim. Bəs, necə oldu, Paşinyana qədər 20 il ölkəni idarə edənlər cinayətkardırsa, bu ölkə nədir? Cinayətkar ölkədir. Onlar - iki keçmiş prezident həm Qarabağda xunta başçısı olublar, sonra isə Ermənistana rəhbərlik ediblər. Hər ikisi haqqında cinayət işi açılıb. Cinayətkardırlar, Qarabağda yaşayan ermənilərin qanını içirdilər. Haradandır bunlarda bu qədər mal, dövlət, varidat? Haradan? Erməni xalqının qanını soraraq əldə ediblər. Bir daha deyirəm, Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilər bizim vətəndaşlarımızdır. Azərbaycan xalqı da tolerant xalqdır. O insanların günahı yoxdur. Kimin günahı var, o cavab verir və mən demişəm ki, Azərbaycan xalqının qanı yerdə qalmayacaq və qalmır. Xocalı soyqırımını törədən cinayətkarlar son bir ay ərzindəki bu döyüşlərdə artıq məhv edildi. Ədalət zəfər çaldı. Ona görə bir daha mövqeyimi bildirmək istəyirəm, biz mütləq bu torpaqlara hərbi-siyasi yollarla qayıdacağıq. Hərbi mərhələ bu gün başa çata bilər. **Biz məsələni siyasi yollarla həll edəcəyik. Azərbaycanlılar qayıdır Şuşaya, azərbaycanlılar qayıdır Xankəndiyə. Əvvəllər yaşadığımız bütün başqa yerlərə qayıdır. Erməni əhali üçün şərait yaradılır, yavaş-yavaş bir yerdə yaşamağı öyrənməliyik, həm onlar, həm də biz. Mən məsələni belə görürəm və mənim bu yanaşmam həm əxlaqa, həm beynəlxalq hüququn normalarına əsaslanır. Ermənistan isə istəyir ki, bizi oradan qovsun, ondan sonra etnik təmizləmə aparsın, bizim abidələrimizi erməniləşdirsin, xaricdən erməniləri gətirsin oraya. Bəs, Cəbrayıla yol çəkirdin, Paşinyan? Nə oldu? Hanı bu yol? Bəs, Şuşada parlament binası tikirdin? Nə oldu o? Cəhənnəmə getdi.**

Mən bir daha demək istəyirəm ki, bizi heç bir qüvvə yolumuzdan döndərə bilməz. Döyüş meydanında əldə edilmiş uğurlar danışıqlar masasında da yeni reallıq yaradıbdır.

İndi bir daha sual verirəm. Hər dəfə bu sualı verirəm və verəcəyəm. Cavab gələnə qədər verəcəyəm. Haradandır bu pul, haradan? Müşahidəçilər, vasitəçilər, politoloqlar, ermənipərəstlər desinlər ki, haradan gəlir? Bizim pulumuz var, hər şey şəffaf. Nə qədər pulumuz var Azərbaycan xalqı bilir, dünya bilir, hər kəs bilir. Öz pulumuzla alırıq. Heç kimdən də asılı deyilik. Bu, borc içində olan, müflisləşən ölkə haradan alıbdır? Ermənistanın xarici dövlət borcu təxminən 8 milyard dollardır. Valyuta ehtiyatları isə 1,5 milyard dollardır. Özü də bu, sərbəst vəsait deyil, bu, bank rezervləridir. Onlardan istifadə edə bilməz. Əgər istifadə etsə, onların dırnaqarası valyutası da kəllə-mayallaq gedəcəkdir. Kim verib sənə bu qədər silahı? Niyə soruşan yoxdur? Bu bir ay ərzində, demək olar ki, mən hər gün müsahibə verirəm. Mənə sual verilir ki, Türkiyənin F-16-ları nə gəzir sizdə? Mən cavab verməkdən yorulmuşam. Gedin açın, peykiniz var, görmürsünüz nə gəzir? Gedin baxın F-16 neyləyir, havadadır, yerdədir? Hər kəs bilir ki, yerdədir. Özü də təlimlər üçün gəlib və müharibə başlayanda qalıbdır. Türkiyəli qardaşlarımız onları bizə mənəvi dəstək vermək üçün saxlayıblar. Bir də ki, əgər bizə qarşı kənardan təcavüz olarsa, o F-16-ları görəcəklər onlar. Yaxşı, orada, aeroportda cəmi 5-6 təyyarə qalıbdır. Bu barədə hər dəfə sual verirlər. Yaxşı, mən bu suallara cavab verirəm. Amma Ermənistana da, silahları onlara verənlərə də sual verin. Verin bu sualları, nə üçün silah verirsən? Pulunu vermisənmi? O silahları istehsal edən ölkələrin vətəndaşları bilirlərmi ki, bir ay ərzində onların nə qədər malı batıb? Biz onların nə qədər silahlarını məhv etmişik? Bir nəfər jurnalist bu sualı vermir mənə. Maraqlı deyilmi? Maraqlıdır. Eybi yoxdur. Biz buna artıq öyrəşmişik ki, bütün bu illər ərzində Azərbaycan haqqında iftiralar, yalanlar, uydurmalar baş alıb gedirdi. İndi Xarici mətbuat da, Azərbaycan xalqı da görür ki, mən bütün bu suallara cavab verirəm və necə lazımdır. Onların səviyyəsinə də düşmürəm. Heç vaxt. Necə lazımdır cavab verirəm də, susurlar da. Çünki cavab verə bilmirlər. Deyirəm get güzgüyə bax, sən burada bizi ittiham etməyə gəlmisən? Sual vermir. Elə bil ki, prokurordur, ittiham edir bizi. Sən kimsən ki? Jurnalistlərə mənim hörmətim böyükdür. Buna görə ondan istifadə edirlər. Mən onlarla belə mülayim tərzdə danışıram. Amma bilirlər ki, istənilən formada danışa bilərəm onlarla. Bax, budur reallıq. Bizə qarşıdır bu reallıq. Amma biz reallığı dəyişdirdik. Bu yeni siyahılar bir daha göstərir ki, biz reallığı dəyişdirdik.

İndi Azərbaycan xalqının səbirsizliklə gözlədiyi siyahıları böyük məmnuniyyət və qürur hissi ilə xalqımın diqqətinə çatdıracağam.

Beləliklə, dünən azad edilmiş yaşayış məntəqələrinin siyahısını doğma xalqıma çatdırıram. Zəngilan rayonunda azad edilmiş kəndlər: Birinci Alıbəyli, İkinci Alıbəyli, Rəbənd, Yenikənd. Cəbrayıl rayonunun azad edilmiş kəndləri: Qovşudlu, Sofulu, Dağ Maşanlı, Kürdlər, Hovuslu, Çələbilər. Qubadlı rayonunun dünən azad edilmiş yaşayış məntəqələri: Padar, Əfəndilər, Yusifbəyli, Çaytumas, Xanlıq, Sarıyataq, Mollabürhan və Qubadlı şəhəri!

Dünən mən artıq bu barədə Azərbaycan xalqına bu sevincli xəbəri verdim. Bir daha bu şad xəbəri bütün Azərbaycan xalqına çatdırmaq istəyirəm. Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı rayonunun sakinlərinə, bu kəndlərdə yaşamış sakinlərə xoş xəbər çatdırmaq mənim üçün böyük şərəfdir. Düzdür, o kəndlərdən bir şey qalmayıb. Eybi yoxdur, bərpa edəcəyik. Azərbaycan xalqının da, dövlətinin də buna gücü çatacaq. Təki torpağımız azad olsun. Təki bayrağımız işğaldan azad edilmiş bütün torpaqlarda qaldırılsın. Biz əsgərlərimizin, zabitlərimizin canı-qanı bahasına bu torpaqları azad edirik. Həm döyüş meydanında, həm siyasi müstəvidə özümüzü təsdiqləmişik, dünyaya təsdiqləmişik. Azərbaycan xalqını qürurlu xalq kimi, cəsarətli xalq kimi, yenilməz xalq kimi təsdiqləmişik. Heç bir təzyiq bizə təsir edə bilməz. Heç bir hədə-qorxu bizi yolumuzdan döndərə bilməz. Çünki haqq yolundayıq, yumruq kimi birik. Bu birlik əbədidir və əbədi olacaq!

Əziz həmvətənlər, mən hələ müharibənin ilk günlərində sizə söz vermişdim ki, biz düşməni torpaqlarımızdan qovacağıq, sona qədər qovacağıq. Qarabağ bizimdir! Qarabağ Azərbaycandır!

Bakı, 26 oktyabr 2020-ci il

Azərbaycan Ordusu Zəngilan, Füzuli, Cəbrayıl və Qubadlı rayonlarının 13 kəndini işğaldan azad edib

Müzəffər Azərbaycan Ordusu Zəngilanın Birinci Ağalı, İkinci Ağalı, Üçüncü Ağalı, Zərnəli, Füzulinin Mandılı, Cəbrayılın Qazanzəmi, Xanağabulaq, Çullu, Quşçular, Qaraağac, Qubadlının Qiyaslı, Əbilcə, Qılıcan kəndlərini işğaldan azad etmişdir.

Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!

Bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev özünün rəsmi "Twitter" səhifəsində bildirib.

Mehriban Əliyeva: "Biz öz torpağımızı təcavüzkarlardan azad edəcəyik və bu cinayətlərə son qoyacağıq"

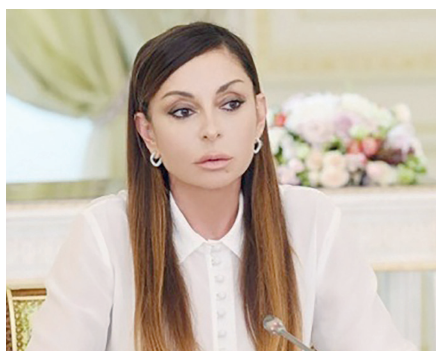

Bu sözləri Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi "Instagram" hesabında etdiyi paylaşımda yazıb.

Paylaşımda deyilir: "Silahlı münaqişələr zamanı mülki şəxslərin qətlə yetirilməsi 1949-cu il Cenevrə konvensiyalarının və bütövlükdə beynəlxalq humanitar hüquq normalarının ən kobud şəkildə pozulması deməkdir. Erməni təcavüzkarlarının əli ilə daha neçə günahsız insan həlak olmalıdır ki, dünya birliyi bu cinayətləri dinməzcə seyr etməyə son qoysun? Həlak olanların doğmalarına və yaxınlarına dərin hüznlə başsağlığı verirəm, yaralananların tezliklə sağalmalarını arzulayıram.

Uca Tanrı Vətənimizi qorusun!"

Xatırladaq ki, oktyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələri döyüş əməliyyatları zonasından kənarda yerləşən Bərdə şəhərini raket atəşinə məruz qoyaraq humanitar atəşkəs rejiminin şərtlərini növbəti dəfə kobud şəkildə pozublar. "Smerç" qurğusundan buraxılmış kasetli raketlərlə atəş nəticəsində dörd mülki şəxs, o cümlədən yeddi yaşlı qız həlak olub. Dördü uşaq olmaqla on dörd nəfər ciddi xəsarət alıb.

"Ermənistan humanitar atəşkəsdən istifadə edərək yeni hücumlara hazırlaşmaq istəyir"

"Humanitar atəşkəsi digər atəşkəsdən fərqləndirən cəhət var. Humanitar atəşkəs zamanı humanitar fəaliyyətlər həyata keçirilir, əsgərlərin cəsədlərinin dəyişdirilməsi prosesi baş verir. Buna Azərbaycan müsbət cavab verib. Lakin Ermənistan vədlərinə sadiq qalmayıb".

Bu fikirləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev "Al Jazeera" kanalına müsahibəsində deyib. "Oktyabrın 11-də Moskvada humanitar atəşkəslə bağlı bəyanat verildi. Ertəsi gün Ermənistan Azərbaycanın ikinci ən böyük şəhəri Gəncəni "SCUD" raketi ilə vurdu. Burada 500 min insan yaşayır. Bu, o deməkdir ki, Ermənistan mülki əhalinin sıx yaşadığı yaşayış məskəninə atəş açıb. Bu, o deməkdir ki, Ermənistan humanitar atəşkəsi pozub. Ondan sonra ikinci dəfə humanitar atəşkəs elan edildi. Ermənistan bunu da pozdu. İkinci humanitar atəşkəs elan ediləndən 2 dəqiqə sonra Ermənistan ordusu Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin mövqelərini atəşə tutdu. Onlara necə etibar etmək olar?! Onlar ikinci dəfə də Gəncə şəhərini "SCUD" raketi ilə vurdular. Döyüşlər başlayandan bəri 250 mülki şəxs yaralanıb. Bu, o deməkdir ki, Ermənistan humanitar məqsədli atəşkəsdə maraqlı deyil. Əksinə bundan istifadə edərək vaxt qazanmaq, yenidən qruplaşmaq, yeni hücumlara hazırlaşmaq istəyir", - deyə Prezidentin köməkçisi bildirib.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən Ermənistanın Bərdəyə raket atması ilə bağlı yeni açıqlama

Açıqlamada deyilir:

"2020-ci il oktyabrın 28-də saat 13 radələrində düşmənin silahlı birləşmələri tərəfindən Bərdə şəhərinin dinc sakinlərin sıx hərəkətdə olduğu və ticarət obyektlərinin yerləşdiyi əraziyə beynəlxalq hüquqla qadağan olunmuş kaset bombalarından istifadə edilməklə zərbələrin endirilməsi nəticəsində 21 nəfər həlak olub, 70-ə yaxın şəxs isə yaralanıb, şəhərdə yerləşən mülki infrastruktur obyektlərinə və nəqliyyat vasitələrinə külli miqdarda ziyan dəyib.

Bundan başqa, təcavüzkar Erməni silahlı qüvvələri tərəfindən 2020-ci il oktyabrın 27-də saat 16 radələrində Bərdə rayonunun Qarayusifli kəndinin ağır artilleriyadan atəşə tutulması nəticəsində xəsarət almış daha bir dinc sakin müalicə olunduğu xəstəxanada aldığı xəsarətlər səbəbindən vəfat edib, bununla da 2020-ci il oktyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilmiş cinayətlər nəticəsində həlak olanların sayı 5-ə çatıb.

Hazırda prokurorluq əməkdaşları tərəfindən mövcud şəraitdə mümkün olan bütün istintaq tədbirləri həyata keçirilməklə zərərçəkmiş şəxslərin siyahısının dəqiqləşdirilməsi üzrə işlər aparılır".

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri düşmənə döyüş meydanında layiqli cavab verir və bundan sonra da verəcək

Bu fikirləri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi – Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev oktyabrın 27-də keçirilən brifinqdə bildirib.

O deyib: - Ermənistan Ordusu humanitar atəşkəsi kobud şəkildə pozaraq Azərbaycan ərazilərini, mülki vətəndaşları atəşə tutulmaqda davam edir. Bu, onu göstərir ki, Ermənistan tərəfinin humanitar atəşkəs barədə dedikləri riyakarlıqdan başqa bir şey deyil.

Prezidentin köməkçisi deyib ki, Ermənistan Silahlı Qüvvələri bu gün Azərbaycanın Bərdə və Tərtər şəhərlərini "Smerç" raketindən atəşə tutub. Onların bu terror aktı nəticəsində biri uşaq olmaqla dörd mülki vətəndaş həlak olub, xeyli sayda insan yaralanıb. Ermənilər beynəlxalq qanunlara zidd olaraq Azərbaycan mülki əhalisinə qarşı kasetli bombalardan istifadə edirlər. Bu da mülki əhali arasında itkinin çox olmasına hesablanıb. Ermənistan Azərbaycanın hərbi qüvvələrinə zərbə endirməkdə acizdir, ona görə də mülki əhalini hədəf seçir.

Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, bu gün Ermənistan Azərbaycanın Goranboy, Tərtər, Ağcabədi və Bərdə rayonlarına 50-yə qədər mərmi atıb. Ermənistanın hücumları nəticəsində indiyə qədər 69 mülki şəxs həyatını itirib, 322 mülki şəxs yaralanıb.

Prezidentin köməkçisi diqqətə çatdırıb ki, Ermənistanın mülki əhaliyə qarşı qadağan olunmuş silahlardan istifadə etdiyi barədə Azərbaycan tərəfindən beynəlxalq humanitar təşkilatlara da müraciət edilib.

H.Hacıyev bildirib ki, Ermənistan tərəfi döyüş bölgəsində qalan hərbçilərinin cəsədlərinə sahib çıxmaqdan imtina edir. Belə ki, Azərbaycan birtərəfli qaydada cəsədlərin qaytarılmasına razılıq verdiyi halda, Ermənistan tərəfi buna razılıq verməyib.

Hikmət Hacıyev vurğulayıb ki, Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycan mülki insanlara atəş açmır. Ermənistan silahlı qüvvələrinin mülki əhalini hədəf seçməsi cinayət əməlidir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri düşmənə döyüş meydanında layiqli cavab verir və bundan sonra da verəcək.

Prezidentin köməkçisi, həmçinin bildirib ki, Ermənistan sərhəd zonalarında da təxribatlara əl atır. Sərhədin əks istiqamətindən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin mövqelərinə hücumlar həyata keçirilir. Bu da Azərbaycan Silahlı Qüvvələrini vadar edir ki, əks-həmlə tədbirləri həyata keçirsin. Ermənistan Azərbaycanın sərhədlərinə hörmət etməlidir.

Ermənistan humanitar atəşkəs rejimini dəfələrlə kobud şəkildə pozub

Ötən müddət ərzində humanitar atəşkəs rejimini dəfələrlə kobud şəkildə pozan Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində Azərbaycan Ordusunun mövqelərini, o cümlədən Zəngilan rayonunun Ağbənd kəndi istiqamətindəki ərazilərimizi müxtəlif silahlardan atəşə tutub.

Bu barədə Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin mətbuat katibi polkovnik-leytenant Anar Eyvazov oktyabrın 27-də Hərbi İnformasiya Mərkəzində Azərbaycan Respublikasında akkreditə olunmuş xarici hərbi attaşelər və beynəlxalq təşkilatların ölkəmizdəki nümayəndələri üçün keçirilən brifinqdə deyib.

Anar Eyvazov qeyd edib ki, vəziyyəti daha da gərginləşdirmək istəyən düşmən yaylım atəşli reaktiv sistemlərdən və artilleriya qurğularından istifadə etməklə cəbhəboyu bölgəyə yaxın bir sıra yaşayış məntəqələrimizə də atəş zərbələri endirib. Cəbhənin Xocavənd, Füzuli və Qubadlı istiqamətlərində hücum etməyə cəhd edən düşmən itki verərək geri çəkilməyə məcbur edilib. Keçirilən adekvat tədbirlər nəticəsində düşmən diviziyalarından birinin qərargah rəisi daxil olmaqla xeyli sayda canlı qüvvəsi, bir tankı, dörd artilleriya qurğusu, "Osa" tipli zenit raket kompleksi, "Qrad" tipli yaylım atəşli reaktiv sistemi, radiolokasiya stansiyası və altı avtomobil texnikası və diviziyasının əsas komanda məntəqəsi bölmələrimiz tərəfindən məhv edilib. Hazırda qoşunlarımız əməliyyat şəraitinə nəzarət edir.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat katibi bildirib ki, Ermənistan ərazisini guya pilotsuz uçuş aparatı və raket-artilleriya sistemlərindən atəşə tutmağımız barədə düşmənin yaydığı məlumat növbəti dezinformasiyadır. Yeni humanitar atəşkəs rejiminə tam riayət edən bölmələrimiz bütün cəbhəboyu düşmənin törətdiyi təxribatlara təmkinlə yanaşaraq yalnız adekvat tədbirlər görür.

"Ermənistan cəbhənin müxtəlif istiqamətləri, xüsusilə də bərpa edilmiş dövlət sərhədləri üzrə vəziyyəti məqsədyönlü şəkildə gərginləşdirməyə hesablanmış təxribatçı hərəkətlərinə son qoymalıdır.

Ermənistan rəhbərliyi dərk etməli və hesablaşmalıdır ki, bərpa edilmiş dövlət sərhədləri artıq münaqişə bölgəsi deyil və Azərbaycanın tamhüquqlu suveren ərazilərini müəyyən edən, beynəlxalq birlik tərəfindən tanınan dövlət sərhədidir.

Dövlət sərhədinin toxunulmazlığı təmin edilməlidir. Bu istiqamətdə baş verən istənilən təxribat ərazi bütövlüyümüzə təcavüz kimi dəyərləndirilir. Bu baxımdan bir daha bəyan edirik ki, Azərbaycan öz ərazilərinə təhdid edən istənilən legitim hərbi hədəfləri yerləşdiyi ərazidən asılı olmayaraq məhv etmək hüququna malikdir", - deyə Anar Eyvazov vurğulayıb.

Ermənistan Avropanın enerji təhlükəsizliyinə təhdid yaradır

"Ermənistanın təcavüzkar mövqeyi regionun, eləcə də Avropanın enerji təhlükəsizliyinə təhdid yaradır".

Bu sözləri Energetika naziri Pərviz Şahbazov oktyabrın 28-də onlayn keçirilən Bakı Beynəlxalq Enerji Xartiyası Forumunda deyib.

Nazir bildirib ki, sentyabrın 27-də Ermənistan növbəti təxribata əl atıb və Azərbaycan Ordusunun əks-həmlə əməliyyatına başlayıb. Təcavüzkar ölkənin bu addımı Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyinə təhdiddir.

"Ermənistan BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul etdiyi, Azərbaycan ərazilərinin işğaldan tamamilə, dərhal və qeyd-şərtsiz azad edilməsi haqqında tələblərin təsbit olunduğu 4 qətnaməsini yerinə yetirməkdən imtina edir. Azərbaycan isə əks-həmlə əməliyyatları ilə bu vaxta kimi icra olunmayan BMT qətnamələrinin icrasını həyata keçirir", - deyə o qeyd edib.

Energetika naziri vurğulayıb ki, 2030-cu ilə qədər Azərbaycanda elektrik enerjisinin qoyuluş gücündə bərpa olunan enerjinin payının 30 faizə çatdırılması nəzərdə tutulur.

“İşğal aradan qaldırılmalıdır, azərbaycanlılar əsrlər boyu yaşadıqları torpaqlara qayıtmalı və erməni əhali ilə qonşuluqda, razılıq şəraitində yaşamalıdırlar”

Bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 26-da İtaliyanın Rai-1 televiziya kanalına verdiyi müsahibədə deyib.

Həmin müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

- Hər vaxtınız xeyir, cənab Prezident. Xahiş edirəm deyin, yeni sülh barışığı, bu yeni atəşkəs qüvvədə olacaqmı? Səhv etmirəmsə, bu, artıq üçüncü atəşkəsdir.

- Hər şey Ermənistanın özünü necə aparacağından asılı olacaq. Ona görə ki, ilk iki atəşkəs məhz Ermənistan tərəfindən pozulub. Humanitar mülahizələrə əsaslanan birinci atəşkəsdən sonra 24 saat ərzində Ermənistan atəşkəsi pozdu. Özü də vəhşicəsinə, gecə vaxtı Gəncə şəhərinə ballistik raket atmaqla. Birinci atəşlər nəticəsində 10 nəfər həlak oldu, xeyli insan yaralandı. Sonra onlar daha bir dəfə, yenə gecə vaxtı Gəncəyə zərbə endirdilər. Bu dəfə qurbanların sayı daha çox oldu. Ona görə də biz cavab verməyə məcbur idik.

İkinci atəşkəsə gəldikdə isə bizdə atəşkəsin Ermənistan tərəfindən pozulmasının xronologiyası var. Onlar təyin edilmiş atəşkəs saatından düz 2 dəqiqə sonra atəşkəsi pozdular. Bu gün saat 08.00-dan yeni atəşkəs qüvvəyə minib. İndi Bakıda səhər saat 10.00-dır. Saat 8-dən təxminən 3-4 dəqiqə sonra Tərtər şəhərinə yenidən bir neçə mərmi atılıb. Biz buna cavab vermirik. Ümid edirik ki, bu, təsadüfən olub. Lakin əgər bu, davam etsə, təbii ki, biz adekvat cavab verməyə məcbur olacağıq.

- Cənab Prezident, sentyabrın axırlarında Sizin hərbi əməliyyatlara başlamağınıza, əslində, nə səbəb olmuşdu? Nə üçün belə oldu?

-Bu, siyasi və hərbi xarakterli hadisələrin gedişi ilə bağlıdır. Əsas səbəb ondan ibarətdir ki, Ermənistan danışıqlar prosesini hər vasitə ilə pozmaq istəyirdi. Ermənistanın yeni hökuməti dəfələrlə bəyan etmişdi ki, baza prinsipləri ondan ötrü qəbuledilməzdir, o, işğal edilmiş ərazilərin bircə qarışını belə qaytarmağa hazırlaşmır. Bu isə baza prinsiplərinə ziddir. Baş nazir bəyan edirdi ki, Azərbaycan danışıqları Ermənistan ilə deyil, qondarma “Dağlıq Qarabağın” rəhbərləri ilə aparmalıdır. Bu, həm bizim üçün, həm də ATƏT-in Minsk qrupu üçün qəbuledilməz idi. Baş nazir, həmçinin bəyan edirdi ki, “Qarabağ Ermənistandır və nöqtə”. Bununla da o, danışıqlar prosesini tamamilə pozmuş oldu. Son bir ildə praktiki olaraq, danışıqlar aparılmayıb və Ermənistan bunun təqsirini bizim üzərimizə yıxmaq üçün üç dəfə təxribat cəhdi göstərdi - iyul ayında sərhəddə, avqust ayında təxribat qrupu göndərildi və sentyabr ayında bizim dinc şəhərlər atəşə tutuldu. Onlar yəqin düşünürdülər ki, biz bu dəfə də təmkin göstərəcəyik, lakin belə olmadı. Biz onlara elə cavab verdik ki, indi onlar təəssüflənirlər.

- Elə isə Siz öz hərbi əməliyyatlarınızı hansı şərtlər daxilində dayandırmağa razı olacaqsınız? Siz dəfələrlə demisiniz ki, Ermənistan tərəfindən konstruktiv yanaşma zəruridir. Konstruktiv yanaşma necə olmalıdır?

- Konstruktiv yanaşma ondan ibarət olmalıdır ki, onlar baş nazirin şəxsində açıq bəyan etməlidirlər ki, baza prinsiplərini qəbul edirlər. Baza prinsipləri isə keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin ətrafında yerləşən yeddi rayonun Azərbaycana qaytarılmasını və azərbaycanlı məcburi köçkünlərin Dağlıq Qarabağ ərazisinə, o cümlədən Azərbaycanın qədim Şuşa şəhərinə qayıtmalarını nəzərdə tutur. Prinsip etibarilə bu yanaşmalar BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsinə əsaslanır, həmin qətnamələr də praktiki olaraq, bunu tələb edir. Lakin Ermənistanın baş naziri deyəndə ki, onlar bircə qarış belə torpağı bizə verməyəcəklər, Ermənistanın müdafiə naziri bəyan edəndə ki, Ermənistan yeni ərazilər uğrunda yeni müharibəyə başlayacaq və bizə qarşı təcavüz həyata keçiriləndə, bu, əlbəttə, konstruktiv yanaşma deyil. O deməlidir ki, bəli, işğal edilmiş ərazilər Azərbaycana qaytarılacaq, bəli, azərbaycanlılar Dağlıq Qarabağa, o cümlədən Şuşaya qayıdacaqlar, bax, onda biz çox tezliklə razılığa gələrik.

- Cənab Prezident, bir məsələ çox mübahisəlidir. Bəzi ölkələr, təkcə Ermənistan deyil, o cümlədən Fransa da Sizi və Türkiyəni Suriyadan minlərlə muzdlunun Türkiyədən keçməklə Qarabağa göndərilməsində ittiham edirlər. Siz bu cür ittihamlara necə cavab verərsiniz, Azərbaycan ərazisində türkiyəli döyüşçülərin və Türkiyəyə məxsus hərbi təyyarələrin olması barədə ittihamlara Siz necə cavab verərsiniz?

- Mən bu suala bir neçə dəfə cavab vermişəm, bir də cavab verərəm. Əvvələn, bizə bu cür əsassız ittihamları cəmi iki ölkə təqdim edib – Fransa və Rusiya. Fransa Prezidentin şəxsində, Rusiya isə Xarici Kəşfiyyat İdarəsinin rəhbərinin şəxsində. Hərbi əməliyyatlar başlanandan dərhal sonra bizə bu cür ittihamlar təqdim edilib. Lakin artıq bir aya yaxın vaxt keçib, bizə heç bir dəlil, heç bir sübut təqdim edilməyib. Üstəlik, ilk dəfədir deyirəm, mən Fransa tərəfə müraciət etmişəm ki, müvafiq xidmətlərin müvafiq rəhbərləri görüşsünlər, söhbət etsinlər və bizə sübutlar təqdim etsinlər. Bizə heç nə təqdim edilməyib. Ona görə bütün bunlar insunasiyadır. Bütün bunlar Azərbaycana qara yaxmaq cəhdidir. Mən təəssüflənirəm ki, bu cür əsassız ittihamlar həmsədr ölkələrdən daxil olur. Onlar obyektiv olmalıdırlar. Axı, biz Rusiyadan Ermənistana nə qədər silah göndərilməsi barədə hər gün danışmırıq. Axı, biz demirik ki, bu gün kənardan kömək olmasa Ermənistan işğal edilmiş ərazilərdə bircə gün də dayana bilməzdi. Həm siyasi dəstək, həm hərbi, həm də mənəvi dəstək, özü də bunlar bitərəfliyə riayət etməli olan ölkələr tərəfindən gəlir. Buna görə biz bu insunasiyaları qətiyyətlə rədd edirik, buna ehtiyac yoxdur. Bizim nizami ordunun 100 min döyüşçüsü var. Zərurət yaranarsa, biz ümumi səfərbərlik elan edərik. Yeri gəlmişkən, Ermənistandan fərqli olaraq, biz bunu elan etməmişik. Ona görə bütün bunlar yalan və böhtandır. Əməliyyatlarda Türkiyə qoşunlarının iştirakına gəldikdə isə bu da yalandır. Heç bir sübut yoxdur. Türkiyənin F-16 təyyarəsinin Azərbaycan ərazisində olması onun nəticəsi olub ki, münaqişə ərəfəsində bizdə birgə hərbi təlimlər keçirilib. Axı, biz demirik ki, Ermənistan ərazisində Rusiyanın neçə MiQ-29, Su-30 təyyarəsi var. Axı, biz demirik ki, Ermənistanda, Gümrüdəki bazada Rusiyanın 5 minlik qoşunu var və bizdə olan məlumata görə oradan vaxtaşırı olaraq Ermənistan silahlı qüvvələrinə təchizat göndərilir və bizim barəmizdə deyilənlərdən fərqli olaraq, bunlar faktdır. Ona görə də bizi ittiham etmək istəyənlərə təklif edirəm ki, yalan informasiyaya əsaslanan bu cür tez-tələsik nəticələr çıxarmazdan əvvəl özlərinə baxsınlar.

- Cənab Prezident, sonuncu sual bu və ya digər dərəcədə bizim ölkəyə - İtaliyaya da aiddir. Siz yəqin bilirsiniz ki, Avropada ərazi mübahisələrinin və ya regional separatizmin dinc yolla nizamlanmasına dair çoxlu uğurlu nümunələr var. Belə nümunələrdən biri bizdə - İtaliyadadır. Bu, Alto-Adice (Zyudtirol) regionudur. Sizə elə gəlmirmi ki, İtaliya Qarabağın statusunun həll edilməsi üçün öz təcrübəsi ilə konkret kömək edə bilərdi. Xüsusən ona görə ki, İtaliya həm Sizinlə, həm də Ermənistanla çox səmimi, sıx, güclü siyasi, mədəni əlaqələrə malikdir.

- Bəli, mən hesab edirəm ki, İtaliya münaqişənin nizamlanması işində çox mühüm rol oynaya bilər. Qeyd etməliyəm ki, Minsk qrupu yaradılan vaxt, çoxdan, təqribən 30 il bundan əvvəl bu Minsk qrupunun rəhbəri məhz İtaliya nümayəndəsi, italiyalı diplomat idi. Bu, həmsədrlər təsisatı yaradılandan əvvəl idi. Həmsədrlər təsisatı yaradılandan sonra Minsk qrupu, əslində, ölkələr qrupu kimi heç bir fəaliyyət göstərməyib, çünki həmsədrlər bu fəaliyyəti özlərinin inhisarına götürüblər. Bunun nəyə gətirib çıxardığını görürük. 28 il ərzində heç bir irəliləyiş olmayıb, heç bir nəticə yoxdur, yalnız vədlər, yalnız bürokratik prosedurlar var və bu gün bizə belə gəlir ki, əslində, həmsədrlərin fəaliyyəti münaqişənin həllinə deyil, onun dondurulmasına yönəlmişdi. İtaliyada mövcud olan modelə gəldikdə isə biz onu öyrənmişik. Biz Aland adaları modelini, muxtar qurumların digər uğurlu təcrübələrini də öyrənmişik. Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycan çoxmillətli dövlətdir. Yəqin siz bilirsiniz, Ermənistanda əhalinin 99 faizi ermənilərdir. Buna görə çox müsbət olan bu özünüidarə təcrübəsi bizim halda da tətbiq edilə bilərdi. Yeri gəlmişkən, mənim bildiyimə görə 1990-cı illərin ortalarında bu cür təkliflər olub. Hətta qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrindən, politoloqlardan ibarət qruplar sizin ölkəyə də, haqqında danışdığınız regiona da, Aland adalarına da səfər edirdilər. Lakin Ermənistan bunu həmişə qəti surətdə rədd edirdi. Onlar hesab edirdilər ki, dünyanın aparıcı ölkələrinin hərbi, siyasi, iqtisadi dəstəyinə güvənərək bizim əraziləri əbədi işğal edə biləcəklər, lakin onlar kobud səhv edirdilər. Bu gün biz özümüzün haqlı olmağımızı döyüş meydanında sübut edirik. Biz BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini həyata keçiririk və beynəlxalq hüququ bərpa edirik.

- Cənab Prezident, ən sonuncu sual: bir ildən sonra biz bu münaqişədə hansı səviyyədə olacağıq? Münaqişənin həlli olacaqmı? Yoxsa bu, münaqişənin həlli olacaq?

- Bilirsiniz, bu bir ay ərzində mən, demək olar ki, hər gün xarici kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri ilə ünsiyyətdə oluram və Azərbaycan xalqına öz müraciətlərimdə bizim mövqeyimizi həmişə dəqiq şərh edirəm. Biz Qarabağ regionunun, – təkcə Dağlıq Qarabağın deyil, həm də Aran Qarabağın, çünki Qarabağ Azərbaycanın böyük bir hissəsidir, - gələcəyini həm oraya qayıtmalı olan azərbaycanlıların, həm də hazırda orada yaşayan ermənilərin dinc yanaşı yaşayacaqları firavanlaşan, dinc bir ərazi kimi görürük. Bizim mövqeyimiz bundan ibarətdir. Hesab edirəm ki, tərəflərin qarşılıqlı xoş məramı olsa buna nail olmaq mümkündür. Ona görə ki, axı, bu gün Bakıda və Azərbaycanın digər şəhərlərində minlərlə erməni yaşayır. Həm Rusiyada, həm də Gürcüstanda azərbaycanlılar və ermənilər biznesə malikdirlər, qarışıq ailələr var. Buna görə də düşünürəm ki, barışıq mümkündür, sadəcə, Ermənistan rəhbərliyi işğalçı siyasətdən imtina etməlidir. Əgər belə olsa biz öz investisiyalarımızla və ölkənin yenidən qurulması üzrə təcrübəmizlə bu regionu dünyanın ən firavan regionlarından birinə çevirə bilərik. Lakin bundan ötrü müharibənin nəticələri aradan qaldırılmalıdır. İşğal aradan qaldırılmalıdır, azərbaycanlılar əsrlərboyu yaşadıqları torpaqlara qayıtmalı və erməni əhali ilə qonşuluqda, razılıq şəraitində yaşamalıdırlar. Bu, asan olmayacaq, buna vaxt lazım gələcək. Lakin Avropa ölkələrinin vuruşduğu İkinci Dünya müharibəsindən sonra ölkələrin necə barışdığını bilirik – bugünkü qonşular o vaxt çox insanı qətlə yetiriblər. Lakin bu, daim yaddaşda yer tutmamalı, nifrət doğurmamalıdır. Erməni ideoloqları bu gün bununla məşğuldurlar. Xoş məram göstərilməlidir. Əgər belə olsa, mənim dediyim olacaq. Əgər olmasa, biz hər bir halda bu torpaqları qaytaracağıq. Döyüş meydanında bugünkü vəziyyət də bunu göstərdi. Biz onları nəyin bahasına olsa, qaytaracağıq. Ya dinc yolla, ya da müharibə yolu ilə, lakin qaytaracağıq. Buna görə düşünürəm ki, Ermənistan rəhbərliyi bu barədə ciddi düşünməli və düzgün addım atmalıdır.

- Cənab Prezident, çox sağ olun və italyanlar demişkən, bono fortuno.

- Siz də sağ olun. Təşəkkür edirəm.

İşğaldan azad edilmiş ərazidə “Mətanət A” şirkəti zavod tikəcək

Ali Baş Komandan, Cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın müzəffər ordusu işğal altındakı torpaqların azad edilməsi üçün əks-hücum əməliyyatlarını uğurla davam etdirir. Bu gün cəbhədən gələn hər xoş qələbə xəbərini bütün xalqımız sevinclə qarşılayır.

Heç şübhəsiz əldə olunan uğurların təməlində Cənab Prezident İlham Əliyevin bütün istiqamətlər üzrə həyata keçirdiyi uğurlu siyasət dayanır. Ölkəmizdə daimi olaraq aparılan iqtisadi islahatlar nəticəsində biz bu gün güclü iqtisadiyyata və bunun da nəticəsində güclü orduya malikik. Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin “İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir” fikrinin təzahürlərini biz bu gün bir daha aydın görür və əminik ki, gələcək illərdə daha çox görəcəyik.

“Mətanət A” şirkətlər qrupu da bu günlərdə həm arxa, həm də ön cəbhəyə var gücü ilə dəstək göstərməkdədir. 35 nəfər əməkdaşımız könüllü şəkildə ordu sıralarına qoşulmuş və 1 dəyərli əməkdaşımız torpaqlarımızın azadlığı uğrunda

şəhid olmuşdur. Eyni zamanda, şirkətimiz Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna 100 min manat maliyyə dəstəyi göstərmişdir. Dövlətimizin, vətənimizin, milli iqtisadiyyatımızın inkişafına töhfə vermək bizim fəaliyyətimizin təməl prinsipidir. Xüsusi ilə cəbhəyanı ərazilərdə yaşayan əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi, sosial-iqtisadi rifahının yüksəldilməsi üçün Cənab Prezident İlham Əliyev qarşısında götürdüyümüz öhdəliyi bu gün də fəxrlə yerinə yetirməkdəyik. Cəmi 7 ay bundan əvvəl Qazax rayonunun cəbhəyanı ərazisində yerləşən Daşsalahlı kəndində Cənab Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə “AZERLİME” müasir əhəng zavodunun açılışını etdik. İndi də ənənələrimizə sadiq qalaraq yeni zavod tikib istehsala başlamağı işğaldan azad olan ərazilərdə də həyata keçirəcəyik. Qeyd olunan istiqamət üzrə müvafiq icra hakimiyyəti strukturlarına müraciət edilmişdir, nəzərə alınan kimi zavodun tikintisinə başlanacaqdır. Bu zavodlarda yüzlərlə insan çalışacaq. İnanırıq ki, ölkəmizin bütün bölgələrində uğurla davam edən iqtisadi inkişafa bu zavodlarımızda çalışacaq insanlar sayəsində Qarabağda da yeni-yeni uğurlar əlavə edəcəyik. “Milli iqtisadiyyatın inkişafına töhfə veririk” şüarı ilə işğaldan azad olunan rayonlarımızda açılacaq zavodlar həm ölkəmizin iqtisadi yüksəlişində mühüm paya, həm də öz doğma yurdlarına qayıtmış insanlar üçün məşğulluq mərkəzinə çevriləcək və sosial rifahın yaxşılaşdırılması üçün əlverişli şərait yaradacaq.

Cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bütövlükdə Azərbaycan yeni bir tarix yazır. Bizi qarşıda daha böyük işlər gözləyir. Məhz bu gün cəbhədən gələn qələbə xəbərləri bizi sevindirir və bunun fonunda bizə əlavə güc və motivasiya verir. Biz sahibkarlar bundan sonra da əzm və iradə ilə çalışmalı, daha güclü Azərbaycan naminə milli iqtisadiyyatımızın inkişafına öz töhfəmizi verməliyik.

Elxan Bəşirov,
“Mətanət A” Şirkətlər Qrupunun
Müşahidə Şurasının sədri

"The Jerusalem Post": Azərbaycanda və Ermənistanda yəhudi olmaq

Oktyabrın 8-də Azərbaycanda yaşayan Aşkenazi yəhudiləri Azərbaycan ordusunun Qarabağ müharibəsində qələbəsi üçün dua etməyə yığışmışdılar. Düşünürəm ki, Azərbaycanın bütün yəhudi icması – dağ yəhudiləri və Gürcüstan yəhudiləri bu duaçılara qoşulmalıdırlar. Azərbaycan aşkenazilərinin rəhbəri, rabbi Şneor Segal deyib ki, biz ana vətənimiz Azərbaycanı sevirik. Biz ölkəmizin qələbəsi və torpaqlarının təcavüzkar işğalından azad olunması üçün dua edirik.

Bakı yəhudiləri necə yaşayır? Niyə onlar öz şəhərini belə isti hisslərlə xatırlayırlar? Çünki yəhudilər burada heç vaxt təqib görməyiblər.

Siz Bakıda yəhudi memorial və abidələrini görə bilərsiniz. Bura dahi fizik Lev Landau, Sovet atom proqramının rəhbəri, üç dəfə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, general Boris Vannikov və digər tanınmış alimlərə ucaldılmış abidələr aiddir. Burada həm də Azərbaycanın milli qəhrəmanı, 1992-ci ildə Qarabağ müharibəsində qəhrəmancasına həlak olmuş tank komandiri Albert Aqarunovun da heykəli var. Albertin yaşadığı və oxuduğu məktəb də indi onun adını daşıyır. Aqarunovun dəfni zamanı onun ailəsinin istəyi ilə mərasimdə həm molla, həm də rabbi dua edirdilər. Mən Bakıda yəhudilərə aid yaddaşın yalnız az bir hissəsinin adını çəkdim. Bu siyahı əslində çox uzundur.

Bu, hamıya bəlli faktır ki, Azərbaycanda antisemitizm mövcud deyil. Biz uşaqlıqdan bir-birimizin dininə və ənənələrinə qarşılıqlı hörmət şəraitində böyümüşük.

Qeyd etmək vacibdir ki, Azərbaycan İsrailin loyal strateji tərəfdaşıdır. Biz Azərbaycandan İsrailin inkişafı üçün həyati vacib olan enerji ehtiyatları alırıq. Biz müxtəlif istiqamətlərdə əməkdaşlıq münasibətləri qurmuşuq və buna görə Azərbaycana çox minnətdarıq. Mossad buna görə İsrail düşmənlərinə qarşı effektiv mübarizə əməliyyatları keçirə bilir.

Gəlin 30 il əvvəlin Bakısına geri dönək. O zaman Azərbaycan Yazıçılar Birliyində erməni dilində yazan ədiblər üçün xüsusi şöbə mövcud idi. Dövlətin dəstəyi ilə erməni dilində nəşr olunan qəzet çıxırdı. Ali məktəblərdə erməni dilində tədris verən kafedralar, erməni məktəbləri var idi. 1989-cu ilin Sovet statistikasına görə, Azərbaycanda 390 min erməni yaşayırdı. İnsanlar özlərini təhlükəsizlikdə hiss etmədikləri yerlərdə yaşamırlar. Bakıda yaşayan ermənilər bu şəhəri tərk etmək və azərbaycanlılara qarşı vuruşmaq istəmirdilər.

Münaqişənin alovlandırılması, nifrət, qan və iztirablar Azərbaycana onun xaricindən gətirilmişdi. Perestroyka illərində "Dənizdən dənizə böyük Ermənistan" ideyasının daşıyıcıları, böyük dövlətin zəifliyindən və dağılmasından istifadə edib, öz planlarını işə saldılar.

İlham Əliyev və yəhudi icması üzvləri

Ermənistanda yaşayan yüz minlərlə azərbaycanlı öz evlərindən qovuldular. Onların çoxu ayağı yalın, qollarında uşaqları, dağlı-dərəli yollarla Azərbaycana qaçdılar. Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilər də burada nəsillərlə yaşamış azərbaycanlı qonşularını evlərindən çıxardılar ki, bura bizim qədim torpaqlardır və ermənilərdən başqa burada heç kim yaşamamalıdır. Bununla da Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü, müharibə və işğal başladı.

Moskva bu vəziyyətdə nə edəcəyini bilmirdi və bəlkə də heç alovlanmaqda olan münaqişənin söndürülməsi onu maraqlandırmırdı da. "Qara Yanvar" günlərində Qarabağdakı münaqişəni yatırtmaq üçün sovet tankları Bakıya daxil oldu...

Bəs Ermənistanda yəhudilərə qarşı münasibət necədir?

Nyu-Yorkda çıxan həftəlik "The Jewish Voice" qəzetinin müxbiri Fern Sidman özünün "Erməni antisemitizmi yenə öz iyrənc başını qaldırır" adlı məqaləsində yazır ki, "Pew Research Center"in apardığı sorğulara əsasən, qapalı, tamamilə monoetnik Ermənistan 18 Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələri arasında yəhudilərə qarşı ən dözümsüz ölkədir. Ermənistandan olan sorğu iştirakçılarının 32%-i bildirib ki, onlar hətta yəhudiləri öz həmvətənliləri kimi belə qəbul etməyəcəklər. Bu rəqəmlər heyrətləndiricidir, amma təəccüblü deyil.

Antisemitizm və anti-defomasiya liqasının indeksinə görə, Ermənistan keçmiş sovet ölkələri içərisində yəhudilərə qarşı olan ölkə kimi liderdir. Bu cür fikirdə olan insanlar bu ölkənin əhalisinin 58%-ni təşkil edir.

Sidman yazır ki, Ermənistanda bu cür meyillərə rəsmilərin tipik reaksiyası bunu inkar etməkdir. Ermənistanın paytaxtı Yerevanda Xolokost memorialı 2004 və 2005-ci illərdə dəfələrlə vandalizm hədəfinə çevrilib, amma polisin buna rəsmi münasibəti o olub ki, bu abidə öz-özünə yararsız hala düşüb və heç bir rəsmi şəxs bu halları pisləməyib.

Bunu da qeyd etmək vacibdir ki, Ermənistanın ən yaxın müttəfiqi yəhudi dövlətini açıq şəkildə məhv etməklə təhdid edən və dünyada terrorizmin böyük sponsoru olan İrandır.

Bundan başqa, amerikalı rabbi İsrael Baruk "The Times of Israel" saytında yazır ki, ABŞ-da fəaliyyət göstərən erməni tələbə təşkilatları bu ölkə universitetlərində İsrailə qarşı geniş və koordinasiya olunmuş boykot kampaniyası təşkil ediblər. Onlar İsraillə hər cür əməkdaşlığı rədd edirlər.

"Xüsusən də ABŞ-da bu halların geniş kütlələrə məlum olmaması şəraitində yəhudilərə qarşı yönəlmiş belə qəddar önyarğılar və dərin antisemit davranışlar Ermənistanda uzunmüddətli proseslərin nəticəsidir. Çoxu bilmir ki, Hitlerin "Yəhudi məsələsinin birdəfəlik həlli" layihəsində erməni antisemitizminin ciddi rolu olub. Bu xüsusda faşist alman qüvvələrinin tərəfinə keçmiş 20 min erməni millətçisinin o dönəmdə yəhudi və digər "ikinci sort" insanların həbs edilməsində alman ordusuna yardım etmələrini qeyd etmək lazımdır", - deyə Baruk davam edir.

Njdenin Yerevanda heykəli

Bu faşist yandaşlarının o zamankı liderləri general Dro və general Njde idi. Onların hər ikisi bu gün Ermənistanda milli qəhrəmanlar kimi qəbul olunurlar.

Bundan başqa, 1930-cu illərdə Hayrenik kimi erməni-amerikan mətbuatı Hitleri açıq şəkildə dəstəkləyən propaqanda ilə məşğul idilər. Onlar yəhudiləri "zəhərli ünsürlər" adlandırır, Xolokostu isə edilməsi vacib olan "cərrahi əməliyyat" kimi əsaslandırırdılar.

Bu gün Yerevanın mərkəzində ermənilərin milli qəhrəman hesab etdikləri Njdenin heykəli dayanır.

"Rəqəmlər yalan danışmır. Erməni antisemitizmi ciddi problemdir və bu məsələ inkar edilməməli və ona haqq qazandırılmamalıdır", - deyə Sidman yekunlaşdırır.

Bəs biz bu gün İsrail tərəfindən nə görürük?

Bir tərəfdə bizə qarşı heç zaman ciddi antisemitizm meyilləri görmədiyimiz, İsraili həyati vacib enerji ehtiyatları ilə təmin edən, bölgədə İsrailə düşmənləri ilə mübarizədə dəstək olan və öz ərazi bütövlüyünü təmin etmək və işğalçı qüvvələri ərazisindən çıxarmaq üçün vuruşan Azərbaycan.

O biri tərəfdə isə İranla sıx strateji müttəfiqlik əlaqələri quran, millətçi kollaborasionistləri milli qəhrəman elan etmiş, Avropada ən yüksək antisemitizm meyillərinə sahib, qonşu dövlətin ərazisini işğal etmiş və dinc insanları bombalamaqla genişmiqyaslı münaqişə yaratmaq istəyən Ermənistan.

Bu, bir cəbhənin iki tərəfidir.

Roman Qureviç
"The Jerusalem Post"

LEV TOLSTOYUN QIZININ ERMƏNİ VƏHŞİLİKLƏRİ HAQQINDA YAZDIQLARI

Dövlət Tərcümə Mərkəzi erməni vandallarının 1915-ci ildə Türkiyənin Van şəhərində dinc əhaliyə qarşı törətdiyi soyqırımın canlı şahidi olmuş dahi rus yazıçısı Lev Tolstoyun qızı – yazıçı-publisist Aleksandra Tolstayanın xatirəsini əks etdirən "Lev Tolstoyun qızı erməni vəhşilikləri haqqında" adlı sənədli material hazırlayıb.

Mərkəzdən Lent.az -a verilən məlumata görə, ingilis, rus, türk, fars, ərəb, gürcü, fransız, Ukrayna, ispan və alman dillərinə tərcümə edilən materialın dünyanın müvafiq mətbuat orqanlarına göndərilməsi, beynəlxalq internet məkanında və sosial şəbəkələrdə yerləşdirilməsi nəzərdə tutulur.

Dahi rus yazıçısı Lev Tolstoyun kiçik qızı Aleksandra Tolstaya (1884–1979) məşhur Yasnaya Polyana muzeyinin və Tolstoy Fondunun yaradıcısı olmaqla bərabər, bədii və publisistik əsərlər müəllifi kimi də tanınır.

1915-ci ildə Aleksandra Tolstaya Rusiya imperiyasının təmsilçisi qismində Qırmızı Xaç Cəmiyyətinin xətti ilə Türkiyənin Van şəhərinə göndərilir və orada erməni yaraqlılarının türklərə qarşı törətdikləri vəhşiliklərin canlı şahidi olur, gördüklərini gündəliyində qeyd edir.

"...Yerlə yeksan olmuş Van şəhəri... Bizim gəlişimizə qədər bu şəhərdə ermənilərlə türklər arasında dəhşətli döyüşlər baş vermişdi.

Türklər ermənilər tərəfindən zəbt edilən dağüstü qalanı mühasirəyə almışdılar. Ermənilər qalanın müdafiəsi üçün vəhşi kimi vuruşurdular. Qadınlar gecələri gündüzlərə qataraq mərmilər düzəldir, türklərə atırdılar. Onlar bu vəziyyətə çox tab gətirə bilməzdilər, ərzaqları bitmişdi, silah-sursat, barıt ehtiyatı tükənmək üzrəydi. Əgər bizim kazaklar vaxtında onların köməyinə yetişməsəydi, şübhəsiz, ermənilər təslim olacaqdı. Hər iki tərəfdən xeyli sayda insan tələfatı ilə nəticələnən qanlı döyüşlər oldu. Ölənlərin meyitlərini gölə atırdılar...

Türk əsgərləri şəhəri tərk edəndə, təxminən 1000 nəfər Vandan çıxa bilmədikləri səbəbdən əsir götürüldü..."

* * *

"...Ermənilər şəhərin türklər yaşayan ərazisinə od vurdular, gil tikililər çətin alışdığından onları ayrı-ayrı yandırdılar..."

* * *

"...Məni burada görəcəyim işlərlə bağlı təlimatlandırmışdılar...

İki böyük məktəb binası. Tamamilə bomboş qalmış iri otaqlarda nə çarpayı, nə stul var. Döşəmədə üstləri əsgi-üsgüylə örtülmüş çirkli, cansız bədənlər. Türklərdir... kişilər, qadınlar, qocalar, cavanlar, uşaqlar...

Körpələrin iniltisi, hönkürtü səsləri, sayıqlamalar... Bəzilərinin sifətində şübhəli ləkələr var.

Bu nədir? Cüzam?..

Çirkli, çəlimsiz əllər bizə tərəf uzanır... Qadınlar ağlaya-ağlaya: "Xanım, xanım!" – deyə yalvara-yalvara bizdən imdad diləyirlər...

Gözüm, bir küncə qısılmış, qolları, sanki ölmüş kimi qəribə şəkildə yanlarına düşən bir qadına sataşdı. Onun lap astadan gələn iniltisi güclə eşidilirdi...

Mənim sual dolu baxışlarıma cavabında mister Yarrou vəziyyəti izah etdi:

– Onun qollarını dartıb kökündən çıxarıblar.

– Bunu kim edib? Nə səbəbə?

– Ermənilərlə qarşıdurmalar zamanı...

– Ermənilər edib? Niyə axı onlar sadə bir qadına belə işgəncə veriblər? – heyrətlə soruşdum.

– Amma qəzetlərdə oxumuşdum ki, burada vəhşiliklər törədən, erməniləri kəsib-doğrayan türklərdir. Heç nə anlaya bilmirəm...

– Qırğın hər iki tərəfdən olub. Təbii ki, hərbi qarşıdurmada başqa cür ola da bilməz. Türklərlə ermənilər arasında düşmənçilik əsrlər boyu davam edir.

Amma burada – Vanda biz ermənilərin, insanlıq adına ləkə olan vəhşiliklərinin şahidi olduq. Ermənilər qadınların döşlərini kəsir, qollarını, əllərini dartıb çıxarır, ayaqlarını sındırırlar... Bu qeyri-insani vəhşilikləri, günahsız qurbanları mən öz gözlərimlə görmüşəm..."

Мы защищаем себя и освобождаем признанные на международном уровне территории Азербайджана от армянской оккупации

Интервью Президента Ильхама Алиева телеканалу Fox News США.

-Я 30 лет проработал в Европе. Никогда не был в Вашей стране. Очень сожалению об этом. Исправлю эту ошибку, совершив поездку в предстоящие месяцы.

-Надеюсь, что в будущем вы найдете время, чтобы посетить и нас.

- Я слушал многие Ваши интервью. В них Вы подробно и четко разъясняете сложные вопросы, с которыми столкнулся регион. Я должен задать как можно более открытые, короткие вопросы по существу, чтобы получить как можно больше ответов на них. Я понимаю, что это сложные вопросы, которые относятся к событиям 100-летней давности.

-Я постараюсь разъяснить американской аудитории, что произошло, почему произошло, и что мы хотим видеть в будущем.

-Прекрасно. Мы очень заинтересованы в этом. По имеющейся многочисленной информации, до 27 сентября - последнего этапа войны в Нагорно-Карабахском регионе был относительный мир, существовали определенные дипломатические рамки, у людей были идеи, связанные с урегулированием данного конфликта, однако начались бои. Почему Вы сейчас решили перейти к действиям?

-27 сентября бои начал не Азербайджан. До сих пор официальные представители ни одной страны не поднимали перед нами этот вопрос. 27 сентября в наступление перешла Армения, а цель заключалась в окончательном срыве переговорного процесса. Нечто подобное они совершили и в июле. Тогда они атаковали наши силы на армяно-азербайджанской государственной границе. Они столкнулись с горьким поражением. Затем в августе они заслали диверсионную группу для вторжения на наши военные позиции, нападения на гражданских лиц и военнослужащих. 27 сентября они начали бомбардировки из тяжелого артиллерийского оружия, и в первые часы нападения у нас были жертвы среди гражданских лиц и военнослужащих. На сегодняшний день убиты 63 гражданских лица, получили ранения почти 300 человек. Таким образом, наступление начала Армения, мы должны были защитить себя и ответить. Наш ответ был очень адекватным, в результате нам удалось освободить значительную часть оккупированных территорий.

-Независимо от того, кто первым открыл огонь, обе стороны в этот период сразу же ринулись в бой. Затем Вы сказали, что хотите выдворить армянские силы с данной территории, и это может стать единственным ответом для урегулирования конфликта. В месяцы, предшествовавшие 27 сентября, шло много разговоров о войне в Азербайджане. Признайтесь, что Вы искали возможности для начала войны.

-То, что я сказал, соответствовало резолюциям Совета Безопасности ООН. В резолюциях, принятых в 1993 году Советом Безопасности Организации Объединенных Наций, от Армении открыто требовалось полностью, безоговорочно и незамедлительно вывести свои войска с оккупированных территорий Азербайджана. К сожалению, в течение 27 лет эти резолюции не были выполнены.

Поэтому когда мы говорим о желании выдворить армянские войска с признанных на международном уровне территорий Азербайджана, я прав с правовой точки зрения, и то, что я говорю, соответствует резолюциям Совета Безопасности Организации Объединенных Наций.

-Господин Президент, есть правовая плоскость и реалии. Реалии в Нагорном Карабахе и в регионе заключаются в том, что после всех перипетий 1980-х и 1990-х годов сегодня там в принципе проживает армянское население. Если Вы войдете туда, то вновь должны будете выдворить армян и вернуть азербайджанцев, и вновь будут вынужденные переселенцы. На столе переговоров есть дипломатический план - сохранение независимости Нагорного Карабаха, возвращение Арменией семи районов, прилегающих к Нагорному Карабаху. Рассматриваете ли Вы дипломатический путь?

-То, что вы говорите в связи с урегулированием дипломатическим путем, неверно, потому что посредники – Соединённые Штаты Америки, Россия и Франция - не представляли нам никакого плана, связанного с предоставлением независимости Нагорному Карабаху. И все. В мирном плане было предложение …

-Автономии.

- Нет, нет. Ни в коем случае. В мирном плане есть предложение, пункт, в котором говорится о возвращении Азербайджану всех оккупированных территорий вокруг Нагорного Карабаха, - территорий, где проживали азербайджанцы и где более 700 тысяч азербайджанцев подверглись этнической чистке. Реалии, о которых вы говорите, - это реалии, возникшие в результате агрессивного сепаратизма Армении и этнической чистки азербайджанцев. Все азербайджанцы были изгнаны из Нагорного Карабаха, до войны там проживали 40 тысяч азербайджанцев. Из семи районов, прилегающих к Нагорному Карабаху были изгнаны все азербайджанцы - 700 тысяч человек. То, о чем я говорю …

-Господин Президент, в 1994 году Вы потерпели поражение в войне. Сегодня, в 2020 году, Вы хотите вновь начать войну, чтобы победить в ней.

- Мы не проиграли в войне. Мы проиграли сражение. А это произошло из-за объективных причин. Во-первых, в Азербайджане была внутренняя нестабильность, и Армения воспользовалась этим.

- Однако мой вопрос заключается в том, почему в 2020 году Вы вновь хотите начать войну? Ведь 20 лет было спокойствие.

- Во-вторых, это произошло из-за открытой внешней поддержки Армении. Мы не начинали войну. Мы просто ответили и делаем это на основании Устава Организации Объединенных Наций. Устав Организации Объединенных Наций обеспечивает право каждой страны на самооборону. Мы делаем то, что защищаем себя и освобождаем признанные на международном уровне территории Азербайджана от армянской оккупации. Ничего более мы не делаем. Что касается армянского народа, то я неоднократно говорил, что армянский народ, проживающий в Нагорном Карабахе, - наши граждане, и мы будем заботиться о них. Они будут жить достойно и в мире с азербайджанцами, которые вернутся туда.

-Господин Президент, почему Вы, как отметили, сопротивляетесь призывам ООН, России, Ирана, Соединенных Штатов Америки, Европейского Союза, НАТО? Почему Вы сопротивляетесь призывам к прекращению огня и фактически нарушаете объявленное прекращение огня? Я знаю, что сегодня государственный секретарь Помпео также потребует прекращения огня для обмена телами, ранеными. Разве сейчас не хорошее время для прекращения огня?

- Мы были готовы к прекращению огня. 10 октября в Москве наш министр иностранных дел, министр иностранных дел Армении и министр иностранных дел России выступили с заявлением о прекращении огня. Однако на следующий день армяне, совершив атаку с использованием баллистической ракеты с территории Армении на второй по величине город Азербайджана – Гянджу, расположенную очень далеко от зоны, где происходят столкновения, совершили убийство 10 гражданских лиц и ранили более 30 человек. Затем была совершена вторая атака баллистической ракетой на Гянджу и убито 15 человек. Таким образом, Армения…

-Но вы ведь тоже нарушили прекращение огня.

- Нет, нет. Мы просто ответили, потому что мы дважды договаривались о прекращении огня. В первый раз армяне в ночное время, в 1 час ночи, сбросили баллистическую ракету на спящий город.

Во второй раз прекращение огня продолжалось всего две минуты, и Армения нарушила его. Доказательств нарушения огня Азербайджаном нет.

-Разрешите задать следующий вопрос. Если сегодня государственный секретарь спросит у Вашего министра иностранных дел, вы действительно хотите прекращения огня, хотите ли предпринять еще одну попытку, вы предпримете еще одну попытку?

-Да, мы готовы. Я неоднократно открыто говорил об этом. Мы готовы сегодня согласовать прекращение огня. Но при этом Армения, ее премьер-министр должны сказать, что они привержены базовым принципам, разработанным Соединенными Штатами Америки, Россией и Францией. Два дня назад премьер-министр Армении сказал, что нагорно-карабахский конфликт не имеет дипломатического решения.

-В связи с этим должны быть определенные условия. Будете ли Вы привержены прекращению огня без всяких дополнительных условий?

- Мы хотим прекращения огня, возвращения наших земель. Армения в соответствии с резолюциями Совета Безопасности ООН, мирным планом, представленным США, Францией и Россией, должна взять обязательство по освобождению земель. Но она не говорит об этом.

-Господин Президент, как бы Вы ответили на обвинения, связанные с бесконечным обстрелом вашей армией гражданских территорий, домов, населенных пунктов, магазинов? Из вашего высокотехнологичного оружия был нанесен удар по очень важной церкви, в последние дни погибли или получили ранения тысячи людей.

- Мы не нападаем на гражданских лиц. После беспощадного нападения Армении на Гянджу с использованием баллистических ракет, этого террористического акта, когда погибли десятки людей, мы открыто заявили, что отомстим, но только на поле боя. Мы не нападаем на гражданских лиц. Мы не нападаем на святые места. Инцидент в шушинской церкви произошел либо по ошибке, - я уже открыто выразил отношение к этому, - либо армяне сами совершили это, чтобы обвинить нас.

- Но, господин Президент, мы видели кадры из столицы Нагорного Карабаха, там все население вынуждено жить в подвалах, каждые 20 минут слышна артиллерийская канонада, город, в котором проживают гражданские лица, разрушен. Вы не можете назвать весь город военной целью.

- Военные цели в столице так называемой «Нагорно-Карабахской республики» - Ханкенди были, и наши атаки туда были только до 9 октября. После этого мы не совершали атак ни на одного гражданского лица или на какой-нибудь город в Нагорном Карабахе. Вы видели фотографии их деяний в Гяндже?

- Разрешите прояснить, то есть, с 27 сентября по 9 октября Вы брали на прицел гражданских лиц?

- Нет, мы брали на прицел военную инфраструктуру в столице так называемой «Нагорно-Карабахской республики» - Ханкенди, потому что военные базы, военная инфраструктура расположены в городе.

- Но у вас есть дроны турецкого производства, военное оборудование израильского производства, высокотехнологичное вооружение российского производства. Как так может быть, что вы используете это оружие и в то же время не наносите ударов по гражданским лицам?

- Нет, вы можете посмотреть, как наши дроны, - большинство фотографий есть в интернете, - уничтожают армянские танки и другое вооружение. До сих пор наши дроны уничтожили более 230 танков. Мы уничтожили шесть принадлежащих им систем противовоздушной обороны «С-300», сотни единиц бронетехники. Мы не используем наши дроны против гражданских лиц. Это неверная информация.

- Давайте поговорим о солдатах, войсках, участвующих в боях. Многочисленные источники из Франции, России, а также независимые журналисты New York Times утверждают, что сотни вооруженных сирийцев, завербованных и переброшенных Турцией, участвуют в вашей войне. Почему в вашей войне – в Азербайджане воюют поддерживаемые Турцией вооруженные сирийцы?

- Это очередной фейк. Я сожалею, что Россия и Франция, кстати, единственные страны, которые открыто выразили свое отношение к этому, выступили с такими безответственными заявлениями. Я потребовал доказательств и улик и все еще требую их. Прошло уже более 20 дней, как возобновилась война, но до сих пор ни с российской, ни с французской стороны нам не было предоставлено никаких доказательств или улик.

- Улики в New York Times. Могу показать вам статью пятидневной давности. В ней говорится, что убитые в Азербайджане 57 сирийских бойцов были возвращены обратно по ту сторону границы Турции и похоронены в Сирии. Их семьи подтверждают, что они отправились в Азербайджан, чтобы сражаться вместе с Вашей армией.

- Вы знаете, помните, как Президент Трамп назвал New York Times? Фейковые новости. Это фейковая новость. Нет ни одной улики, ни одного доказательства. Предоставьте нам улики, просто…

- Интересно, у Вас есть 100 тысяч солдат. Зачем вам нужны несколько неорганизованных вооруженных людей из Сирии?

- Да, абсолютно верно.

- Спрашивается, зачем?

- Мы не нуждаемся в них. Я об этом и говорю. В нашей регулярной армии 100 тысяч человек, вдобавок за несколько дней мы, наверное, могли бы призвать в три раза больше людей, плюс современное оборудование. Мы не нуждаемся ни в каких наемниках. Это просто фейковая новость, имеющая целью навредить авторитету нашей страны и принизить значимость отваги, которую наши солдаты проявляют на поле боя.

- Господин Президент, давайте вернемся к вопросу о времени. Почему военные действия начались сейчас? Почему мы наблюдаем столкновения? Те, кто критикует Ваше правительство, Вас как Президента, говорят, что Вы используете эту войну как ширму, чтобы отвлечь внимание от проблем внутри страны, социальных вопросов, экономического спада, коррупции, COVID-19. Может быть, Вы

просто пользуетесь этим, чтобы переключить внимание масс, которые недовольны различными вопросами, на патриотический бой?

- Нет, нет. Это абсолютно неверно. Во-первых, наши экономические показатели одни из лучших в мире. За 10 месяцев экономический спад составил менее 4 процентов. Вы можете сравнить это с показателями своей страны или европейских стран. Уровень безработицы в Азербайджане составляет 7 процентов. Сравните это со своей страной. Уровень бедности в Азербайджане составляет 5 процентов. Сравните и это. У нас нет серьезных социальных проблем. Что касается COVID-19, то Всемирная организация здравоохранения ставит Азербайджан в пример. Мы оказали поддержку более 30 странам – финансовую, гуманитарную поддержку. Наша экономика стабильна. Наша экономика устойчива. Чтобы скрыть какие-то внутренние проблемы, необходимости начинать войну, как вы сказали, нет. Это так у противоположной стороны. В отвлечении внимания нуждается Армения, которая в настоящее время полностью погрязла в экономических и социальных проблемах. Лидера ведущей оппозиционной партии бросил в тюрьму премьер-министр Армении. Он преследует двух экс-президентов.

- Но, господин Президент, мы знаем, что некоторые обвиняют Ваше правительство в нарушении прав человека, ограничении свободы слова, в частности в коррупции, а также в семейственности как в правительстве, так и корпоративных структурах. Разве это не делается для того, чтобы отвлечь внимание вашей общественности или некоторых ее членов от случаев, которые считаются нарушениями закона, допущенными некоторыми людьми?

- Нет, коррупция есть, и мы ведем с ней борьбу. Мы представили обширную программу экономических реформ. В последнее время многие люди, многие официальные лица правительства и высокопоставленные лица были арестованы по обвинению в коррупции. Коррупция есть везде, и мы ведем борьбу с ней. Что же касается семейственности, то я вновь хочу привлечь ваше внимание к вашей стране, где важные должности занимали отец и сын. Семья Буш, Клинтон, муж и жена, семья Кеннеди, а также во многих других странах. Таким образом, это не отличается от того, что происходит в США.

- Но все они были избраны демократическим путем и прозрачно.

- Да, особенно Буш, который был избран решением Верховного суда США.

- Господин Президент, Вы знаете американскую политику.

- Знаю. Я подготовленный человек.

- Давайте теперь переключимся на США. Что Вы ожидаете сегодня и в будущем от госсекретаря Помпео? Прозвучала некоторая критика в связи с тем, что госсекретарь Помпео и США недостаточно занимались этим вопросом. Знаю, что Россия в достаточной степени вовлечена в процесс. Разными путями вовлечена и Турция, даже Иран предлагает свою помощь. Достаточно ли активно вели себя США? Хотели бы Вы, чтобы США проявляли большую активность? Что бы Вы хотели, чтобы сделал официальный Вашингтон?

- Думаю, что США, как один из сопредседателей Минской группы, обладают мандатом ОБСЕ для оказания содействия сторонам в достижении соглашения. Соглашение должно быть основано на международном праве. Оно не должно основываться на моих желаниях или желаниях премьер-министра Армении. Оно должно основываться на международном праве. Нагорный Карабах признан США и всеми другими странами как неотъемлемая часть Азербайджана. Чего я могу ожидать от госсекретаря Помпео – во-первых, чтобы он сказал представителю премьер-министра Пашиняна, что заявления такого рода, как «дипломатического пути урегулирования нет» неправильны и опасны. Во-вторых, что такие его заявления, как «Карабах – это Армения», - опасны и неправильны. Они должны быть логичными. Они должны предоставить нам график выхода с оккупированных территорий. Они должны согласиться на сосуществование армян и азербайджанцев в Нагорном Карабахе в условиях мира и прекратить попытки интернационализации конфликта. Они должны прекратить просить Россию о прямом военном участии. Это неэффективно. За все это время все попытки премьер-министра Армении состояли из просьб к России отправить войска для того, чтобы сражаться с Азербайджаном. Это очень опасно.

- У госсекретаря Помпео есть критические высказывания по этому поводу. Он открыто говорит, что, конечно, у США и Турции есть общие интересы во многих сферах. Он говорит, что поддержка Турцией Ваших усилий приводит к проблемам, еще больше обостряет данный вопрос. Как Вы относитесь к этому?

- Турция оказывает Азербайджану политическую поддержку. Эта страна - наш самый близкий союзник и друг. Мы горды и счастливы, что такая большая страна является нашим партнером. У каждой страны есть право иметь друзей и союзников. У Армении есть свои союзники.

- Но Турция призывает к войне. Турция говорит, что нужен военный путь решения.

- Нет, ни в коем случае! Нет никаких доказательств этого. Турция оказывает лишь политическую поддержку и этого достаточно. Потому что, когда Турция говорит, что она рядом с Азербайджаном и что Азербайджан не одинок, то это, возможно, является месседжем всем, кто хочет вмешаться в этот конфликт и обеспечить свои интересы.

- Во время беседы с Вами некоторое время назад Вы высказали важную мысль. В ходе обсуждений с госсекретарем Помпео Вы сказали, что дипломатическое решение есть. Верите ли Вы, что этот кризис можно решить дипломатическим путем?

- Да, верю. Иначе я не принимал бы участия в переговорах на протяжении 17 лет. Вы пытаетесь сказать, что войну начал я. Если ее начал я, то почему я ждал 17 лет? Азербайджанская армия хорошо подготовлена уже как минимум 10 лет. Поэтому дипломатическое решение находится на столе. Армения должна освободить территории вокруг Нагорного Карабаха. Азербайджанцы должны вернуться на эти территории, а затем жить вместе с армянами в условиях мира и достойно. Наша позиция заключается в этом.

- Таким образом, Вы говорите, что над дипломатическим решением стоит элемент военного решения?

- Я сказал, что желаю, чтобы военное решение остановилось сегодня и мы перешли за стол переговоров. К сожалению, этот военный фактор приводит к большому ущербу и многочисленным жертвам. Поэтому, чем быстрее мы начнем субстантивные переговоры, - не имитацию, что на протяжении всех этих лет хотела делать Армения, - а субстантивные переговоры, тем быстрее найдется путь решения. Решение основывается на территориальной целостности Азербайджана.

- У некоторых, кто находится за пределами вашей страны, региона есть беспокойство. Может быть, это должно беспокоить и Вас, что конфликт в его нынешних рамках может превратиться в региональную проблему. У Турции есть реальные интересы, есть реальные интересы и у России, Ирана. Не рискуете ли Вы потерять свои позиции как страна, обладающая авторитетом как с экономической, так и политической точек зрения в этом региональном водовороте, началу которого Вы посодействовали?

- В ходе конфликта все наши усилия были направлены на максимально быстрое завершение активной фазы. Мы абсолютно против интернационализации конфликта в какой-либо форме, чтобы не допустить его расширения. Армения же хочет сделать именно это. Как я уже отметил, они попросили Россию направить своих военнослужащих в зону конфликта. Это абсолютно бесполезно и противоречит международному праву. Мы не хотим вмешательства других стран.

- Но в Армении уже есть военная база России, это не противозаконно.

- Да, она находится в Армении, а не в Нагорном Карабахе. Они просили направить войска в Нагорный Карабах. Мы знаем об этом. Поэтому наша позиция заключается в том, что все страны региона и мира должны воздержаться от прямого участия в конфликте. Те, кто хочет помочь и имеет мандат, -сопредседатели Минской группы должны убедить Армению, чтобы – надеюсь это произойдет сегодня в Вашингтоне, - она положила конец агрессии, соблюдала режим прекращения огня и взяла на себя обязательства по освобождению земель. Они этого не делают.

- Во время Войны в Заливе бытовало мнение, что все это происходит из-за нефти. В 50-60 миль от зоны боев расположены ваши нефтепроводы, энергетические трубопроводы. Вас беспокоит то, что очень значимые энергетические трубопроводы и узлы могут пострадать в той или иной степени? Фактически это, может быть, и вынуждает Вашу армию вести эту войну?

- На самом деле, мы обеспокоены этим. Потому что мы слышали заявления высокопоставленных лиц Армении о том, что они совершат атаки на нашу стратегическую нефтяную инфраструктуру, в том числе на трубопроводы и самый крупный нефтегазовый терминал в бакинском поселке Сангачал. Такой случай произошел во время июльских столкновений, когда Армения напала на нас, в 15 километрах от газопровода, который должен обеспечивать энергетическую безопасность Европы. Таким образом, Армения планировала нарушить поставки нефти и газа из Азербайджана в Европу и весь мир.

- Таким образом, то, что Вы сейчас делаете, преследует цель положить конец подобным угрозам, защитить ваши экономические интересы?

- Нет, мы защищаем себя. Вы знаете, что наш нефтепровод от Баку до Средиземного моря был сдан в эксплуатацию в 2006 году, он функционирует беспрерывно. Наш газопровод из Азербайджана в Турцию был сдан в эксплуатацию в 2007 году. Через несколько месяцев, может даже раньше, планируется открытие большого трубопровода, который соединит Азербайджан с европейскими потребителями. Поэтому зачем нам начинать войну для защиты трубопровода, который и так охраняется. Это Армения хочет остановить функционирование трубопровода и нанести ущерб экономике Азербайджана.

- Довольны ли Вы заявлениями Президента Трампа и его администрации о конфликте? Он раскритиковал Турцию. Честно говоря, он раскритиковал обе стороны. Он хочет переманить на свою сторону многочисленное армянское лобби США. Здесь есть и политические элементы. Как Вы считаете, хорошо ли США справляются со своей ролью?

- Считаю, что работа, которую ведет Президент Трамп по урегулированию конфликта, полностью соответствует международным отношениям. Мы полностью поддерживаем его позицию, личное мнение в этой связи. Мы видим, что позиция США сбалансированная, и так и должно быть. Потому что США – посредник. Что же касается критических высказываний Президента Трампа о Турции, кстати, я не видел этого в прессе. Но его мысли были конструктивными. США не встают на чью-либо сторону. Также и другие сопредседатели должны быть нейтральными. Мы понимаем, что у очень большого армянского лобби есть возможности влияния на внутреннюю политику не только США, но также Франции и России, что оно занимается мощной лоббистской деятельностью, что в настоящее время они всеми своими силами ведут деятельность против Азербайджана, и мы понимаем уровень давления, который они могут оказывать. Но в то же время открытая политика Президента Трампа поддерживается здесь, в Азербайджане, не только мной, но и нашим народом.

- В связи с тем, что в следующие две минуты мы завершим интервью, разрешите сказать по этому поводу. Почему это должно интересовать США? Считаю, что Вы, скорее всего, правы. Большинство американцев не смогут даже найти Нагорный Карабах на карте. Но есть стратегические вопросы, политические, культурные, демографические вопросы, с которыми Вы столкнулись. Если бы Вы сейчас говорили с гражданами США и сказали, извините, знаю, что впереди вас ждут президентские выборы, финальные соревнования по бейсболу, но вы должны обратить внимание и на этот вопрос, что бы Вы им сказали, и почему мы должны заинтересоваться этим вопросом и рассматривать его?

- Я бы сказал, что Азербайджан всегда был настоящим партнером США. Мы вместе ведем борьбу против международного терроризма, мы вместе в Афганистане, мы держим своих военнослужащих в Афганистане, внося тем самым свой вклад в миротворческие операции. В нашу повестку входит такой важный вопрос как энергетическая безопасность. Соединенные Штаты Америки всегда поддерживали усилия Азербайджана по диверсификации маршрутов энергопоставок. При мощной поддержке США мы смогли реализовать важные проекты. Между Азербайджаном и США сложились очень крепкие партнерские отношения. США считают Азербайджан своим другом, и мы действительно являемся друзьями. Поэтому установление здесь мира в интересах США. Азербайджан, укрепляя свою независимость, продолжает двигаться вперед по пути независимости. Мы расположены на транспортном, энергетическом перекрестке между Европой и Азией. Растет наша политическая значимость. Поэтому Азербайджан является важным партнером для США, а США – для Азербайджана.

- Таким образом, стабильность в Вашей стране, регионе с политической, экономической и других точек зрения положительно повлияет и на нас, находящихся за 3-5 тысяч миль.

- Да, Америка – суперсила. Расстояние не имеет никакого значения. Считаю, что современная, светская, дружественная мусульманская страна является большим активом и для наших друзей. С самых первых лет независимости США всегда поддерживали Азербайджан.

- Как Вы сказали в начале этого интервью, в Соединенных Штатах Америки очень поддерживают Армению. Там поддерживают христианскую религию, церкви. Из-за диаспоры их поддерживают в связи с тем, что Турция наказала их много лет назад. Вы знаете, что в США есть хорошее эмоциональное отношение к армянам.

- Да, я это знаю. Я и раньше говорил, что мы знаем, у стран есть внутренняя политика и действуют армянские лоббистские организации. Но при рассмотрении вопросов международных отношений должны быть принципы. Эти эмоции, чувства, другие проявления доброй воли, - это другое, - это может быть за обедом в кругу семьи. Но в рамках международных отношений есть признанные на международном уровне и оккупированные Арменией территории Азербайджана. Оккупации должен быть положен конец. Проживающих в Америке, Франции, России армян, состоятельных людей не интересуют армяне Нагорного Карабаха, то, как они живут в нищете.

- Наверное, они не согласятся в этом с Вами, но это нормально. Два последних вопроса. Давайте вернемся к президентской политике. Бывший вице-президент Джо Байден через 10 дней может стать новоизбранным президентом. Были ли у Вас какие-либо контакты с ним, когда он был вице-президентом? Как Вы думаете, как будет относиться администрация Байдена к конфликту в вашем регионе?

- Да, я встречался с вице-президентом Байденом в Вашингтоне четыре года назад в рамках Саммита по ядерной безопасности, организованного президентом Обамой. У меня была двусторонняя встреча с господином Байденом. Я увидел, что он глубоко вовлечен в региональные вопросы. Мы обсудили многие вопросы двустороннего сотрудничества, в том числе, конечно же, урегулирование нагорно-карабахского конфликта. Могу вам сказать, что администрация Обамы была очень активной в нагорно-карабахском вопросе.

- Как Вы считаете, он поддержит Вашу позицию? Или он поддержит Армению? Наверное, он будет призывать к прекращению огня, к дипломатии. По-Вашему, это будет нормальный подход?

- Считаю, что, учитывая то, что мы обсуждали - наличие армянских лоббистских организаций в Америке, Франции и России, наилучшим вариантом для Азербайджана было бы то, чтобы главы всех этих трех стран оставались нейтральными в связи конфликтом, не вставали на чью-либо сторону. На самом деле этого от них требует и их мандат. Если они займут чью-либо сторону, то не смогут быть посредниками.

- В завершение, каков Ваш прогноз на будущее? Я имею в виду ваш регион, Как Вы видите дальнейшее развитие событий?

- Сейчас сложно прогнозировать когда и что произойдет. Это зависит не только от нас. Потому что войну ведет не одна страна. Это не односторонний процесс. Но я могу вам сказать, каким я хочу видеть регион. Я хочу глубокой интеграции южнокавказского региона, хочу увидеть, как когда-то в будущем наши стратегические отношения с другой страной Южного Кавказа - Грузией в определенном смысле станут примером для отношений между Азербайджаном и Арменией. Потому что все войны заканчиваются и наступает мир.

- Вы считаете возможным найти дипломатический путь решения?

- Я абсолютно уверен. Но это будет зависеть от воли армянской стороны. Что произошло после Второй мировой войны. Германия и США убивали друг друга. Советский Союз и Германия убивали друг друга. Были убиты десятки миллионов людей. А теперь, посмотрите, об этом никто и не помнит. Это не провоцирует к вражде. Почему армяне и азербайджанцы не могут жить вместе в Нагорно-Карабахском регионе так же, как они это делают в Грузии, России, Украине, многих других странах?

- Таким образом, может быть достигнут мир, который признает права обеих сторон?

- Да, именно так. Это должно быть на основании логичной базы, в рамках территориальной целостности Азербайджана и полной защиты прав и интересов армянского населения нашей страны. Считаю, что сделать это возможно.

- Господин Президент, спасибо большое за такое развернутое интервью. Уверен, что оно просветит не только меня, но и американскую общественность.

Баку,
25 октября 2020 г.

MAVİ EKRANDA MÜHARİBƏ

XXI əsrdə bəşəriyyətin ən böyük silahı mədəniyyətdir. Mədəniyyətin ən aparıcı qollarından biri isə kino sahəsidir. Kino geniş tamaşaçı kütləsinə xitab edən, insanları birbaşa və ya dolayı yolla təsirləndirə bilən, hər zaman kütlə ilə ünsiyyətdə olan sənət növüdür. Bu sənət növü elə yarandığı ilk dövrlərdən diqqəti cəlb etmiş və dünya mədəniyyətinin inkişaf tarixində izlər qoymağa başlamışdır. Kinematoqrafiya insanlara təsir gücünə görə mövzu və ideya cəhətdən çoxşaxəli bir sənət sahəsidir. Kino sənətinin yarandığı dövrlərdən müasir dövrümüzə kimi daim müraciət edilən və həmçinin böyük maraq doğuran mövzulardan biri isə müharibə mövzusu olmuşdur. Vətənpərvərlik ideyası və müharibə motivləri Azərbaycan kinematoqrafiyasında da uzun illər öz əksini tapmışdır. 100 ildən çox bir tarixə malik olan Azərbaycan kino sənətinin inkişaf mərhələlərini yada salaraq qeyd edə bilərəm ki, müharibə mövzusunda çəkilən filmlər əsasən iki - sovet və müasir dövrü əhatə etmişdir. Hər iki dövrdə Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıqlarından, şücaətindən bəhs edən, vətənpərvər ruhda çəkilən filmlər mavi ekranlarda tamaşaçılara təqdim olunmuşdur. Müasir dövr kino tariximizə nəzər yetirdikdə isə burada rejissorlarımız tərəfindən ərsəyə gətirilən filmlərin böyük bir qismi Qarabağ münaqişəsinin gerçəkliklərini, xalqımızın mərdliyini, qorxmazlığını özündə əks etdirir. Hərbi-vətənpərvərlik mövzusunda çəkilən filmlər tamaşaçıya müharibənin acı reallıqlarını göstərməklə yanaşı, eyni zamanda, gənc nəslin nümayəndələrinə vətənpərvərlik hisslərinin, vətən sevgisinin aşılanmasını və xalqın qürurlu vətən tarixini əsrlərlə yaşatmaq missiyasını da yerinə yetirir. Müharibə mövzusu kinematoqrafiyamızda həm bədii kino dilində, həm də sənədli formada təzahürünü tapmışdır. Lakin sənədli kinodan fərqli olaraq, bədii kino dili öz açıq çərçivələri ilə rejissorlara tam şəkildə sərbəst düşüncə və yanaşma tərzi təqdim edir.

XX əsrin 90-cı illərində, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin alovlandığı bir zamanda Azərbaycan kinematoqrafçıları baş verən hadisələrə biganə qalmayaraq, bütün bu olanları kino dilinə çevirərək, öz mövqelərini bildirirdilər. Mavi ekrana çıxan filmlərdə Azərbaycan tarixinin real gerçəkliklərini nümayiş etdirməyə çalışan kino xadimləri bu faktların daha geniş kütləyə çatmasına çalışırdılar.

Azərbaycan kinosunun görkəmli xadimlərindən biri olan, quruluşçu rejissor Ceyhun Mirzəyevin Qarabağ müharibəsinin ilk illərində çəkdiyi və özünün də baş rol ifaçısı olduğu "Fəryad" filmi 1993-cü ildə ekranlara çıxır. Ekran əsəri real faktlar əsasında ərsəyə gəlmişdir. Baş qəhrəman Qarabağ müharibəsi zamanı mənfur düşmənlərimiz tərəfindən əsir götürülür və onun başına gətirilən əhvalatlar əsas süjet xəttini təşkil edir. Filmdə bir insan taleyindən söhbət gedir. Erməni xalqının necə qəddar və pis niyyətli olması bir daha bədii şəkildə filmdə öz əksini tapmışdır. Fəryad filmində baş qəhrəmanın içindəki vətən sevgisi və Azərbaycan kişisinə xas olan qeyrəti bu obrazı xalqa əbədi olaraq sevdirmiş və film illər keçsə də, unudulmamış, kino tariximizdə dərin iz qoymağı bacarmışdır. Sonrakı illərdə bir-birinin ardınca Qarabağ hadisələrindən bəhs edən bir çox filmlər - **"Ağ atlı oğlan", "Arxada qalmış gələcək", "Günaydın mələyim", "Sarı gəlin", "Biz qayıdacağıq", "Xoca", "Dolu" və digər ekran əsərləri tamaşaçıların ixtiyarına verildi. Bu filmlərin hər birinin özünəməxsus süjet xətti olsa da, filmlərdə ən başlıca motiv müharibənin çətinlikləri, vətən həsrəti və ən əsası qələbəyə ümid, inam hissləri olmuşdur.**

Adlarını qeyd etdiyim filmlərdən **"Ağ atlı oğlan" və "Biz qayıdacağıq" filmlərini müqayisə etsək, hər iki ekran əsərinin baş qəhrəmanı balaca oğlan uşağıdır. Filmlərin də süjet xəttinin əsasını onun vətən sevgisi və bu sevginin yaratdığı həsrət əhatə edir. Belə ki "Ağ atlı oğlan"** filmində balaca qəhrəmanımızın özündən yaşca böyüklərlə birlikdə düşmənə qarşı qəhrəmanlıqla vuruşmasının təsviri, digər filmdə isə müharibənin bütün dəhşətlərinin şahidi olan bir uşağın öz torpağına geri dönmək arzusu və onu bu yoldan heç bir qüvvənin döndərə bilməyəcəyinin əks olunması bir daha ekran qarşısında əyləşən tamaşaçıya Azərbaycan xalqının mərdliyinin, vətənə olan böyük sevgisinin kiçik yaşlardan artıq formalaşdığını göstərmiş olur.

Müstəqillik dövründən sonra ekranlara çıxan "Sarı gəlin" və "Girov" filmlərinə qarşı tamaşaçıların fikri birmənalı deyildi. Filmlərin oxşar cəhəti isə bundan ibarət idi ki, hər iki ekran əsərində düşmənə qarşı az da olsa, mərhəmət göstərilirdi. Bu mərhəmət hissinin bir çox insanlar tərəfindən birmənalı qarşılanmaması isə təbii hal idi. Çünki xalqımıza qarşı illərlə edilən qorxunc işgəncələrə, faciələrə cavab olaraq belə bir hadisələri ekranda görmək qəbul edilən deyildi. Yavər Rzayevin "Sarı gəlin" filmində baş qəhrəman olan gənc qızın düşməndən intiqam almaq yerinə, sanki təslim olurmuş kimi sonda özünə qəsd etməsi tamaşaçı tərəfindən müsbət qarşılanmamışdır. Eldar Quliyevin "Girov" filminin son səhnəsində isə erməni əsirinə azadlıq verən Azərbyacan qadının mərhəmət hissi təsvir olunmuşdur. Halbuki, erməni xalqı körpə uşaqlara belə mərhəmət etməmişdir və qadın, qoca,uşaq demədən hər kəsi faciəvi şəkildə qətlə yetirmişdir. Bəlkə də bu iki filmdə rejissorlar Azərbaycan xalqının, Azərbaycan qadınının mərhəmət dolu ürəyini, hisslərini ifadə etmək istəmişlər, amma bu mərhəmətə erməni xalqı heç vaxt layiq olmamışdır. Bu iki ekran əsərinin süjet xəttindən tam fərqli olaraq Elçin Musaoğlunun quruluşçu rejissor olduğu "Nabat" filmi isə tamaşaçılar və kino xadimləri tərəfindən rəğbətlə qarşılanmışdır. Filmin baş qəhrəmanı olan yaşlı qadının timsalında güclü milli ruhun daşıyıcısı olan Azərbaycan qadınının obrazı yaradılmışdır. Ərini itirən, oğlu şəhid olan bu qadın öz evindən, öz torpağından bir addım da kənara atmayaraq, cəsarətli və məğlubiyyətlə barışmaq istəməyən qadın prototipini özündə birləşdirirdi. Rejissor isə bu filmi ilə bir daha Azərbaycan qadınının cəsarətini, sınmaz iradəsini böyük ustalıqla ifadə edə bilmişdir.

Müharibələrin törətdiyi fəsadlar illərlə hər bir xalqın yaddaşında silinməz iz buraxır, həmçinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zamanı mənfur düşmənlərimizin xalqımıza qarşı törətdiyi faciələr, haqsızlıqlar və eyni zamanda, barbar, faşist ideologiyası ilə soydaşlarımıza qarşı göstərilən təzyiqlər heç bir zaman unudulmamışdır. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan xalqının qələbə inamı illər keçdikcə daha da alovlanırdı və bunun əyani sübutu olaraq son illər və hal-hazırda Azərbaycan torpaqlarının ərazi bütövlüyü uğrunda ön cəbhədə gedən döyüşləri qürurla qeyd edə bilərik. İgid oğullarımızın vətən topaqları uğrunda mübarizəsi davam edir və yeni tarix yazılır. Bu tarix, əminəm ki, Azərbaycan xalqının illərdir həsrətində olduğu "zəfər" tarixidir. Hal-hazırda ön cəbhədə əlində silah, düşmənlə üz-üzə duran igid vətən oğullarının bu şanlı qələbə yolu milli kinematoqrafiyamızda bütün gerçəklikləri ilə ifadəsini tapmalıdır. Qarabağ müharibəsinin qəhrəmanlıq səhifələri bədii və sənədli kino dili ilə mavi ekranlarda nümayiş olunmalıdır. Bu ekran əsərləri isə təkcə ölkəmizdə deyil, dünyanın bir çox ölkələrində təqdim olunmalı və dünya xalqları bu zəfər yolumuzun, xalqımızın sınmaz iradəsinin və gücünün bir daha şahidi olmalıdır. Təəssüflər olsun ki, ölkəmizin kino istehsalında son illər Qarabağ hadisələrindən bəhs edən filmlərimizin sayı azalmışdır, amma bu şanlı zəfər tariximizdən sonra kinomuza yeni bir mövzu gələcək - "**qələbə" mövzusu. O mövzu ki, illərlə, bəlkə də əsrlərlə unudulmayacaq qalibiyyət mövzusu kimi kino tariximizdə bir iz qoyacaq və inanıram ki, rejissorlarımız bu mövzuda dünyaya səs salacaq filmlərə imza atacaqlar.**

Mirzəyeva Hüsniyyə

85 yaşlı nənənin tək bir arzusu var: tikdiyi bayraq Şuşada və Xənkəndidə dalğalansın!

"Amrah Sığorta" ASC özünün və "Kasko Butik"in müştərilərinə MÜRACİƏT EDİB

"Amrah Sığorta" ASC-nin Səhmdarlarnın Ümumi yığıncağının 16 oktyabr 2020-ci il tarixli qərarına əsasən, "Amrah Sığorta" ASC-nin fəaliyyəti könüllü qaydada dayandırılır. Bununla bağlı Sığorta fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununun 108.3-cü maddəsinə əsasən şirkətdə ləğvetmə komissiyası yaradılıb. Komissiya ləğvetmə prosesinə uyğun olaraq, "Amrah Sığorta" ASC ilə sığorta müqaviləsi qüvvədə olan sığortalıların 60 gün müddətində "Amrah Sığorta" ASC-nin Bakı şəhəri, 28 May küçəsi, ev 21A ünvanındakı ofisinə yaxınlaşaraq, müqavilələrinin ləğv edilməsinə dair qeydiyyata düşmələrini xahiş edir.

Əlavə olaraq, "Zaman Sığorta və Təkrarsığorta Broker" şirkətinin layihəsi olan "Kasko butik"in yeganə tərəfdaşının "Amrah Sığorta" ASC olduğunu nəzərə alaraq, "Kasko butik"-də sığortalanmış müştərilərin də yuxarıda qeyd olunan ünvana müraciət etmələri xahiş olunur.

Bakcell Qarabağda ən sürətli mobil şəbəkə quraşdıracaq

Bakcell şirkəti özünün yüksək keyfiyyətli və ən sürətli mobil şəbəkəsini işğaldan azad olunmuş torpaqlarımıza doğru genişləndirəcək.

Torpaqlarımızın düşməndən təmizlənməsinin ardınca Bakcell böyük qürur hissi ilə Azərbaycan Respublikasının bütün ərazisində üstün müştəri təcrübəsi və ən yüksək keyfiyyətli mobil rabitə xidmətləri göstərməyə davam edəcək. Müvafiq dövlət qurumları ilə razılaşdırılmaqla Bakcell işğaldan azad olunmuş ərazilərdə dayanıqlı mobil rabitə infrastrukturunun qurulmasına başlayacaq.

Bu günlərdə Bakcell cəbhəyanı zonalar daxil olmaqla bütün olkə ərazisində yüksək keyfiyyətli mobil rabitəni təmin etmək üçün şəbəkənin optimallaşdırılmasını və 24 saat ərzində nəzarət işlərini həyata keçirir. Hazırda cəbhəyanı ərazilərdə fəaliyyət göstərən səyyar baza stansiyaları sayəsində Bakcell burada kəsintiz mobil rabitə xidməti göstərir. Bütün sahələrdə Ordumuza və xalqımıza dəstək olan Bakcell şirkəti cəbhədə Ermənistanın təcavüzünün qarşısının alınması və işğal olunmuş Azərbaycan torpaqlarının azad edilməsi uğrunda şücaətlə irəliləyən Ordumuza dəstək üçün Silahlı Qüvvələrə Yardım Fonduna 1 milyon 500 min manat məbləğində vəsait köçürüb, digər sosial məsuliyyət layihələrinin icrasına başlayıb.

Xatırladaq ki, 2017-ci ildə Şirkət Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad edilmiş Cocuq Mərcanlı kəndinin bərpası tədbirlərinə qoşularaq orada mobil rabitə şəbəkəsini təkmilləşdirib. Bu təkmilləşdirmə işləri çərçivəsində ilkin mərhələdə yeni baza stansiyası qurulub. Daha sonra Bakcell şirkəti Cocuq Mərcanlı sakinləri üçün xüsusi tarif hazırlayıb.

Rəşadətli Ordumuzun zəfər xəbərlərini səbirsizliklə gözləyirik.

Qarabağ Azərbaycandır!

Dünyada koronavirusun yeni rekord göstəricisi qeydə alındı

Son həftə ərzində "COVID-19"-a 2,8 milyondan çox yeni yoluxma qeydə alınıb.

Banker.az Ümumi Dünya Səhiyyə təşkilatına istinadən xəbər verir ki, bu, pandemiyanın başlanğıcından bəri rekord göstəricidir. Həmçinin, ÜST-dən bildirilib ki, son həftə ərzində virusdan təxminən 40 min ölüm qeydə alınıb.

Virusa ən çox yoluxma Avropada olub. Burada bir həftə ərzində 1,33 milyondan çox yeni yoluxma qeydə alınıb. Şimali və Cənubi Amerikada 884 min nəfər təhlükəli infeksiyaya yoluxub.

Cənub-şərqi Asiyada bu rəqəm 445 min nəfər təşkil edib.

Pandemiyanın başlanğıcından dünyada koronavirusa ümumilikdə 44 milyon yoluxma qeydə alınıb, təhlükəli infeksiyaya yoluxmuş 32 milyon insan sağalıb, 1,1 milyondan çox insan isə ölüb.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Akademik Ziyad Səmədzadə Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarovaya qardaşı

SAHİB ƏLİ OĞLU BABAYEVİN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznlə başsağlığı verir.

Təsisçi:
Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ
Baş redaktor:
Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:
Ziyad Səmədzadə, Aytən Səmədzadə, Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Elşad Səmədzadə, Məhiş Əhmədov, Müşfiq Atakişiyev, Bəyalı Ataşov, Rüfət Quliyev, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasımov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Cahangir Qocayev, Abbas Əliyev

Dizayner:
Lamiyə NƏBİYEVA

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyar Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmiş, «Azermedia» MMC nəşriyyatı mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 2500